

SLOVENSKI NAROD

zhaia vanh dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inzerati: do 30 petik 4 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inzerati petik vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D.

Upravišstvo: Knaliova ulica šte. 8, pritličje. — Telefon šte. 304.

Uredništvo: Knaliova ulica št. 8, I. nadstropje. — Telefon šte. 34.

Poština plačana v gotovini.

Ljubljančani—somišljeniki!

„Narodni blok“ priredi v četrtek, 5. tm. točno ob pol 7. zvečer v veliki dvorani Uniona za svoje somišljenike

manifestacijski volilni shod,

da manifestira za narodno in državno edinstvo, za enakost, bratstvo in svobodo vseh državljanov, za narodno in napredno L'ubljano.

Ta shod mora pokazati, da je L'ubljana v taboru tistih, ki obso'ajo 6-letno rovarjenje in zgagarstvo v državi in ki hoče'o, da bo nova skupščina imela v „Narodnem bloku“ močno in trdno, delavoljno in delazmožno večino.

Ljubljana mora že na tem shodu pokazati, da odločno odbija naskok klerikalcev ter njihovih zgagarskih pomočnikov na belo L'ubljano. Ljubljančane, pokažite odločno svojo voljo, da hotete Vi enotno fronto vseh naprednih in narodnih Ljubljančanov.

Zato vsi somišljeniki na shod! Pokažimo že v četrtek, da zmagajo 8. februarja oni, ki hočejo dobro Ljubljani, Sloveniji in državi!

Zato vsi na shod! Nihče naj ne izostane!

!!Bela Ljubljana naj govori!!

Bodočnost bele Ljubljane.

Z vstopom Slovencev v hrvatsko-srbsko državno zajednico si je osigurala tudi naša bela Ljubljana svojo posebno gospodarsko in nacionalno pozicijo. Ne govorimo danes o trgovskem in industrijskem razmahu našega mesta v zadnjih šestih letih. Ta razmah, ta procvit in napredek govori sam zase in kaže na smer našega bodočega dela. Ljubljana ima danes popolnoma drugo lice nego leta 1914. In sicer ne samo nacionalno lice, marveč v prvi vrsti gospodarsko blaginjo in napredek, o katerem bi ne bili niti sanjali v tistem letu pred svetovno vojno. Danes pa spoznavamo že nove naloge! Napredek zadnjih šestih let je prišel namreč takorekoč sam od sebe. Prišel je z novo državo in z geografsko pozicijo Ljubljane. Sedaj nastajajo nove naloge, in sicer naloge smotrene nacionalne, komunalne in gospodarske politike! Sedaj gre za to, da izkoristimo vse politične okoliščnosti, vse gospodarske prilike, vse prometne razmere in da položimo gospodarskemu napredku našega mesta take temelje, ki bodo držali za vso bodočnost!

Do danes žal Ljubljana ni prišla do tega, da bi razmišljala o svoji pravi bodočnosti, o svojem resničnem gospodarskem delu! Prva leta po ujedinenju se je storiło marsikaj, toda to je bilo le prehodnega značaja. Nato je prišla doba klerikalno-komunističnega eksperimenta. Oznanjale so se velike socialne reforme, delavstvo je pričakovalo nebesa. Meščanstvo je potrpečljivo prenašalo neznosne in pretirane davščine. Socialni eksperiment se ni obnesel. Radi tega ne, ker se sploh ni poizkusil. Izkazalo se je, da se je hotelo pod socialno firmo samo goljufati široke meščanske sloje in da je klerikalna stranka naskočila magistralne urade ter se

hotela polastiti mestnega šolstva. SLS je zadostovalo, da stoji Ljubljana v velikem notranje-političnem sporu ob strani in da se ne zavzame za Beograd, naše državno in nacionalno edinstvo ter za gospodarske principe.

Socialni, odnosno klerikalno-komunistični eksperiment se ni obnesel. — Obnovitev goljufive politike delovnega ljudstva je še mogoča. Z vladami, ki bodo upravljale državo po principih državnega in gospodarskega unitarizma ter po načelu podrobnega, stvarnega, pozitivnega gospodarstva in socialnega dela, pride tudi preorijentacija naše domače, mestne politike!

Na beli Ljubljani je sedaj, da se prilagodi tem novim vladam in njihovim splošnodržavnim, nacionalnim in gospodarskim smerem ter da si izvoli reprezentanta, ki bo tem vladam jamčil za to, da hoče Ljubljana postati najbolj severno-zapadna straža celokupne države, središče nacionalnega dela za državo in gospodarstvo.

Predvsem pa čakajo tega reprezentanta velike gospodarske naloge. Reklamo že, da je prišel napredek zadnjih let takorekoč sam od sebe in da sedaj treba ta napredek z umetnimi, premišljenimi koraki in sredstvi poglobiti ter razširiti! Ljubljana kot prehodno trgovsko križišče, kot važna carinska postaja, potrebuje kar najbolj čuječega varuha svojih interesov tam, kjer se bodo sklepali bodoči finančni zakoni, trgovinske pogodbe ter odredili konkretni pravci naše trgovinske in gospodarske politike. Naš reprezentant bo moral v Beogradu stikati po ministrstvih in v zakonodajnih odborih narodne skupščine, da predlaga vladi, svoji vladi seve, ne pa v brezplodni opoziciji primerne izpembe in popravke tam, kjer bi se iz nevednosti lahko škodilo

Ljubljanskemu trgovstvu in industriji. Naša komuna bo rabila velike kredite, izdatno državno pomoč, predvsem bo morala pritegniti v mestno območje, vsaj v gospodarsko svoje območje, najvažnejše predmetne poslovanje ter bližnje vasi, zvezati Ljubljano z Ježico. Vičem itd. s cestnimi železnicami, pomoči novim industrijam, ljubljanski borzi itd. Cilj velike moderne Ljubljane je pred nami. Brez tega cilja si ne moremo misliti nadaljnega razmaha našega mesta. Za ta veliki cilj, za katerim se skriva širok program intenzivnega gospodarskega in finančnega dela, bo potrebna kar najintenzivnejša politična aktivnost v Beogradu. intervenicijoniranje, posredovanje ter splošno sodelovanje z nacionalnimi vladami.

Vladne odredbe proti hrvatskim republikancem in separatistom

Vlada vprabi na Hrvatskem za kon za zaščito kralja in monarhije. — Vprašanje volilnih skrinjic HRSS še ni končno rešeno.

— Beograd, 4. februarja. (Izvirno.) Položaj postaja ta teden zelo živahen in napet. V Beogradu so prispeli vsi ministri in veliko število voditeljev strank. Popoldne je imel ministrski predsednik Pašić daljšo konferenco, katere so se udeležili prosvetni minister Svetozar Pribičević, notranji minister Boža Maksimović in minister za šume in rudnike dr. Gregor Žerjav. Po tej konferenci sta odšla ministra Pribičević in Maksimović na dvor, kjer sta bila sprejeta v enurni avdienci. Z ozirom na volilno situacijo in naše notranje-politične razmere je značilna informacija današnjega »Vremena« o ti avdienci. »Vreme« poroča:

»Kakor doznavamo iz zanesljivega vira, namerava vlada uporabiti na ozemlju, ki je nekdanj pripadalo kroni Sv. Stefana (Hrvatska, Slavonija in Srem), poglavje 34. madžarskega kaz. zakonika, ki doslej še ni bil po kakem novem zakonu razveljavljen in je po mnenju vlade še vedno za to ozemlje veljaven. Umevno je, da se spremene gotove tehnične stvari tega zakona, če se uporabi v naši državi. Ta zakon oziroma 34. poglavje madžarskega kazenskega zakona se nanaša na zaščito kralja in monarhije ter je razdeljen v pet členov. Za ta zakon so glasovali tudi hrvatski zastopniki v madžarskem parlamentu in je veljaven, kakor omenjeno, tudi za Hrvatsko in Slavonijo. Člen prvi tega zakona določa, da se naj vsak, ki nastopa potom javnega tiska, besede, spisa ali na kateri si bodi drug način

Naravnost zgodovinske važnosti bo, da dobi v sedanji, eminentno gospodarsko orijentirani dobi Ljubljana ne samo naprednega župana, marveč tudi naprednega in nacionalnega skupščinskega reprezentanta, ki bo z uspehom delal za procvit našega mesta ter pri tem izkoristil vse ugodnosti vladnega zaupanja in podpore.

Zato je v eminentnem interesu bele Ljubljane, da 8. februarja temeljito obratuna s preteklostjo, da se oklene aktivne gospodarske politike, da se zaupa strokovnjaku in značaju, kakršen je g. Mohorič ter izreče Nacionalnemu bloku in njegovim državnim ter socialno-gospodarskim ciljem svoje popolno zaupanje!

proti kraljevi osebi in ustavni monarhiji, kaznuje z ječo petih let in z denarno kaznijo 4000 K. Člen drugi določa kaznen trel let in globo 3000 K za soudeležence. Člen tretji določa kaznen enega leta zapora in globo 2000 K za vse direktne in indirektno pomagače. Člen 4. določa za presojo teh deliktov pristojnost apelacijskega sodišča in člen 5. določa, da izgubijo vsi na podlagi tega zakona obsojeni vse državljanske pravice.

»Vreme« pripominja, da izda vlada v kratkem podrejenim organom zadevna navodila za uporabo tega zakona. V zvezi s to uporabo je bila tudi včerajšnja avdiencia ministrov Pribičevića in Maksimovića.

To informacijo »Vremena« potrjuje tudi današnja »Politika«, ki pravi kratko, da se na Hrvatskem in v Slavoniji uporabi poglavje 34. madžarskega kazenskega zakona, sprejeteja leta 1913.

»Politika« dalje poroča, da se bo ta zakon na Hrvatskem in v Slavoniji v toliko spremenil iz tehniških ozirov, da lahko izreče kazni sam pravosodni minister. (?)

V opozicijskih krogih so informacije obeh vodilnih beogradskih listov vzbudile splošno poparjenost. Opozicija pričakuje, da se na Hrvatskem izvedejo obenem posebni ukrepi glede pristupitve radičevskih volilnih skrinjic. O tem vlada do danes sicer še ni ničesar pozitivnega sklepala in je njeno končno stališče še neznano ter so vsa hujskajoča poročila opozicijskega tiska le puhle kombinacije.

Napet položaj na Hrvatskem.

Kompetenčni spor med sodno in upravno oblastjo. — Mnogoštevne zaplembe hujskajočih letakov in listov.

— Zagreb, 4. februarja (Izv.) Državno pravdnštvo je danes zaplenilo »Hrvatsko pravo« in tri volilne letake. Volilna borba doslej vrhunec. Politične strasti se polizajo z vsemi razpoložljivimi agitacijskimi sredstvi in z demagoškimi gesli. Prebivalstvo postaja že apatično. Le po nekdanji opažati živahnije gibanje. Državni pravdnik je zaplenil »Hrvatsko pravo« in volilne letake, (enega komunističnega in dva »Radčevska), radi njih hujskajoče vsebine in državno pravne smeri.

Višjemu državnemu pravdnštvu je bila predložena ovadba sodnikov sodnega stola proti policijskemu ravnanju dr. Bedekovića u radi žaljenja časti. Ni še določeno, če se uvede preiskava proti dr. Bedekoviću. Dr. Surmin je sredi začel izdajati v Zagrebu svoj list pod naslovom »Hrvatski Pokret«.

Stol sedmorice je na včerajšnji razpravi reševal vprašanje kompetence politične odnosno sodne oblasti glede internacije dr.

Grško-turški spor.

Nova vojna med Grško in Turčijo?

— Beograd, 4. februarja. (Izv.) Iz Aten javljajo, da je včeraj imel načelnik generalnega štaba Mazarakis daljšo konferenco z ministrskim predsednikom. Temu sestanku je prisostvoval prometni minister. Trdi, da gre pri tem za velike transporte grške vojske proti grško-turški meji.

— Carigrad, 3. februarja. (Izvirno.)

Mustafa Kemal paša se je moral nenadoma povrniti v Angoro. Med krščanskim prebivalstvom v Mali Aziji se je pojavilo veliko vznemirjenje.

— Atene, 3. februarja. (Izvirno.) Listi objavljajo vesti, po katerih je na zadnji seji ministrskega sveta vojni minister admiral Kondilis zagrozil z odstopom, če grška vlada ne zahteva, da se zasigura patrijarhov povratek v Carigrad. Pristavil je tudi, da če ni mogoče nikake druge rešitve, naj se zgrabi za orožje, da se doseže pravična stvar Grške, Med Francijo, Anglijo in Italijo

se vodijo oficijelna pogajanja o skupnem nastopu v grško-turškem konfliktu.

— Beograd, 4. februarja. (Izvirno.) Pomočnik zunanjega ministra M. Marković je včeraj sprejel posete angleškega poslanika Sir Alberta Younga, ameriškega poslanika Dodgeja in italijanskega poslanika Bodrera. Razgovori so se tikali stališča naše države napram grško-turškemu sporu.

JUGOSLAVIJA IN GRŠKO - TURŠKI KONFLIKT.

— Beograd, 4. februarja. (Izv. Ob 12.) Angleški poslanik Young je danes posetil zunanje ministrstvo. Tu je dal časa imeti posvetovanja s pomočnikom zunanjega ministra M. Markovićem. Gre za aktivno sodelovanje Jugoslavije v grško - turškem sporu.

IZVOLITEV ALBANSKEGA PREDSEDNIKA.

— Tirana, 4. februarja. (Izvirno.) Včeraj ob 10. dopoldne je prišel v stanovanje novozvoljenega predsednika albanske republike Ahmeda bega Zoga ves oficirski zbor ter ga je pozdravil kot predsednika republike. Zbor je nato odpeljal Ahmeda bega Zogu ob svitanju godbe v palačo regenta, ki je sedaj določena za stanovanje predsednika republike.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza.

LESNI TRG.

Smrekovi hlodi od 25 cm prem. naprej, 4 m dolž., lepo zdravo blago, fco. nakladalna postaja, denar 240, blago 260; deske, 40 mm in 50 mm, III. vrste, fco. meja, denar 480; deske 20 mm — 14/32, 25—16/32, 30—16/32, 50—16/32, I. in II. vrste, paralelno prizirane no blago, fco. Pliberk, blago 775; borove deske, 50 mm, 4 m dolž., fco. Pliberk, blago 730; trešnjevji hlodi od 25 cm prem., naprej, od 250 m dolž., fco. nakladalna postaja, dva vagona, denar 320, blago 330, zaključki 320.

ZITNI TRG.

Pšenica, domača, fco. Ljubljana, denar 475; koruza, nova, dob. februar, fco. Postojna, trans., denar 275, blago 280; koruza, nova, dob. marec, fe. Postojna, trans., blago 290; koruza, nova, dob. april, fco. Postojna, trans., blago 300; koruza, nova, def., umetno sušena, fco. Ljubljana, blago 250; oves, srbski, pariteta Ljubljana, blago 330; fižol, ribničan, čist, b/n, fco. Postojna, trans., denar 300; krompir, bel, fco. dolenska postaja, blago 155.

EFEKTI.

2½% drž. renta za vojno škodo, denar 123, blago 130; 7% investicijsko posojilo, blago 643/4; Celjska posojilnica d. d. denar 209, blago 212; Ljubljanska kreditna banka blago 230; Merkantila banka, denar 124, blago 126; Prva hrvatska štedionica, denar 896, blago 900; Slavenska banka, denar 70, blago 80; Strojne tovarne in livarne, blago 146; Trboveljska premožokopna družba, blago 410; Združene papirnice, denar 101; Split, blago 1250; 4½% kom. zad. dež. banke, blago 90; Stavna družba d. d. Ljubljana, denar 280, blago 290.

Zagrebska borza.

Dne 4. februarja. — Sprejeto ob 13. Devize: Curih 11.94—12.04, Praga 181.87—184.87, Pariz 331.50—339.50, New York 61.48—62.48, London 296.95—299.95, Trst 257—260, Dunaj 0.00867—0.00857. — Valute: dolar 60.775—61.775. Efekti: 7% invest. pos. 1921 — 2½% drž. renta 139—129.50, Ljubljanska kreditna 235—239, Centralna banka 26—27, Hrv. eskomptna banka 106—107, Kreditna banka Zgb. 118—120, Hipotekarna banka 59—60, Jugobanka 104—105, Praštedionica 890—900, Slavenska banka 74—75, Eksploatacija 69—60, Drava d. d. Osijek 210—220, Sečerana Osijek 750—760, Isis d. 56, —, Nihag 39—41, Gutman 670—685, Slavski 175—180, Slavonija 37—59.50, Strojne tovarne —, Trboveljska 590—415, Union, paromlin 520, Vevče 100, —.

Inozemske borze.

— Curih, 4. febr. Današnja borza: Beograd 8.375, Pariz 28.05, London 24.815, New York 518.10, Milan 21.56, Berlin 1.233, Praga 15.28, Dunaj 0.0073. — Trst, 4. febr. Borza: Beograd 38.83, —38.95, Pariz 129.75—130.25, London 115.20, 115.35, New York 24—24.10, Curih 464—465, Dunaj 0.0335—0.0340, Praga 464—465. — Dunaj, 3. februarja. Devize: Beograd 1148—1152, London 340.000—341.000, Milan 2942—2954, New York 70.935—71.185, Pariz 3837—3853, Praga 2100—2110, Curih 13.690—13.740. — Valute: dolar 70.460, do 70.860, lira 2920—2940, dinar 1142—1148, češka krona 2084—2100.

Važna posvetovanja vlade glede volitev.

Audijence na dvoru. — Vatikan in volilna agitacija.

— Beograd, 4. februarja (Izv.) Ministrski predsednik Nikola Pašić je bil danes ob 11. dop. pozvan na dvor. Ostal je pri kralju do popoldne. Pri izhodu z dvora je g. Pašić izjavil novinarjem: »Na dvoru je bilo govorjeno o volitvah!«

Opoldne je posetil ministrskega predsednika minister dr. G. Žerjav, ki je poročal o delovanju slovenske duhovščine za časa volitev, o zlorabi priznanja v strankarsko-klerikalne volilne namene in o stališču Vatikana napram politični duhovščini v Sloveniji. Razgovori se trajajo. Uspeh te konference se ni znan.

Notranji minister Boža Maksimović namerava danes popoldne podati zastopnikom tiska daljšo izjavo o vseh tekočih problemih, ki se tičejo izvedbe volitev v državi. Novinarske in politične kroge danes najbolj zanima vprašanje volilnih skrinj HRSS. Opozicija zbira vse sile, da bo v tem problemu dosegla sebi zaželeni uspeh.

Poročila današnjega »Vremena« in »Politike« o uporabi madžarskega kazenskega zakonika v zaščito kralja in monarhije na ozemlju nekdanjih pokrajin kronske sv. Stefana, niso bila točna. Uporaba poglavja 34. mad. kaz. zak. zanikajo vladni krogi.

PAPEŽ IN AKTIVNA POLITIČNA UDELEŽBA DUHOVNOSTI V SLOVENIJI.

— Beograd, 3. februarja. (Izvirno) Današnji listi reproducirajo kratke informacije, da je ministrstvo verjelo uradno obvestilo od vatikanskega državnega podtajnika kardinala Gasparrija. Po tem obvestilu je papež odredil, da se zabrani vsako vmešavanje katoliških svečnikov v strankarsko politiko in v politično borbo. Papež najostreje obsoja sodelovanje katoliške duhovščine pri strankah in organizacijah, obsoja tudi one duhovnike, ki posegajo osebno v volilno borbo in kandidirajo na kakem politično-strankarskem programu.

IZGON KLERIKALNIH HUSKAČEV IZ ALBANIJE.

— Rim, 4. febr. (Izv.) Iz Barija poročajo, da sta tja prispela škofski nadškof Lazar Midia in franciskanski provincial pater Pavel Todi. Sedanja albanska vlada je oba izgnala, ker sta huskaška katoliško prebivalstvo Albanije proti sedanjim vladam Ahmeda bega Zoga.

TRGOVINSKA POGAJANJA Z AVSTRIJO.

— Beograd, 4. febr. (Izv.) Avstrijski poslanik Hoffinger je danes popoldne prišel v zunanje ministrstvo ter pri pomočniku zunanjega ministra uradno obnovitev pred meseci pretrganih trgovinskih pogajanj med našo kraljevino in Avstrijo. Avstrija je zelo zainteresirana na tem, da se ta pogajanja čimprej nadaljujejo.

AFERA BANKIRJA CASTIGLIONIJA PORAVNANA.

— Dunaj, 4. febr. (Izv.) Na predlog državnega pravdnika je ustavljeno kazensko postopanje proti italijanskemu finančniku Kamilla Castiglioniu. Pred meseci so vzbujala senzacionalna poročila o manipulacijah Castiglioni v finančnem svetu veliko vznemirjenje. Ustavljivi sklep navaja za razlog, da je bila »Splošna depozitna banka« za časa, ko je bil njen vodja Castiglioni, aktivna in da ni nikakor odgovoren za poznejši polom banke. Tega poloma ni mogoče spraviti v pravno zvezo s finančnimi operacijami Castiglioni. Tudi nadaljnjie ovadbe proti temu finančniku so ustavljene.

ZIVAHNA DEBATA V FRANCOŠKI ZBORNICI.

— Pariz, 3. febr. (Izv.) Zbornica je večer razpravljala o predlogu, da se v proračun zunanjega ministrstva postavi novo poglavje glede kreditov za vzdrževanje francoske misije pri Vatikanu, ki ima zastopati interese katoličanstva v Alžaciji in Loreni. Med govorom poslanca Weilla je prišlo do ostrih spopadov med socialisti in desničarji. Desničarji so zapeli marsikaj, komunisti pa internacionalno. Desničarji so pričakovali, da strmoljavo ministrskega predsednika Herriotja povodom debate o kreditih za francosko misijo. Računali so, da organizirajo večino za nezaupnico sedanjim vladi. Ministrski predsednik Herriot je vneto zagovarjal svoje stališče in končno prošil zbornico, da mu izreče zaupanje. Zbornica je nato sprejela Herriotov predlog glede dodatnih kreditov s 370 proti 246 glasovom.

UVEDBA AVSTRIJSKEGA SILNOSTI.

— Dunaj, 4. febr. (Izv.) Vlada je odredila, da morajo zvezne železnice voditi od 1. marca dalje vse računovodstvo in račune v avstrijskih šilingih.

KRIZA V ČESKOSLOVASKI VLADI.

— Praga, 4. februarja (Izv.) Mesto odstopenega ministra za socialno politiko Habermanna je imenovan za ministra socialne politike soc. demokrat dr. Winter. Finančni minister Pečka namerava tudi odstopiti.

na dahu, če jim lastno glasilo po naročilu strankarstva vodstva naravnost ukaže, naj ne poslušajo (!) nasprotne, marveč naj gredo brezglavo na volišče! Boljšega dokumenta propalosti klerikalne stranke in njenega strahovitega duševnega terorja nad našim narodom si ne moremo misliti, kakor je ta nasvet! Vedno smo trdili, da živi klerikalna stranka od tega, da ukazuje svojim članom, naj ne čitajo nasprotnega časopisa, kar bi s tem nemara spoznali resnico. Kar je nekdo delala inkvizicija, to hoče upeljati »Slovenec« z nemoralno prepovedjo! NE POSLUŠAJ, TEMVEČ POJDI NA VOLIŠČE! V tem je zapopadana velika nevarnost klerikalnega političnega in kulturnega principa, ki odreka svojim članom vsak stik z resnico, vsako lastno premišljevanje, ugotavljanje in odločanje iz svojih knjižnic so vrgli vse, kar ne diši po črni klerikalizmu. Klerikalna stranka obstoja samo na ta način, da prepoveduje svojemu članstvu z verskim ustrahovanjem in z lažjo, da tako ukazuje samo Bog, čitanje nasprotnih listov. S tem ustvarja absolutno zakrknjenost ter omejuje duševnega opozorja. NE POSLUŠAJ, TEMVEČ POJDI NA VOLIŠČE!

Tak nasvet torej daje »Slovenec« svojem članstvu in svojim volilem! Interesantno je pri tem, da tega nasveta ne daje naprednim ljudem, katerim obratno servira najgorostasnejšo laž in klevete o nasilstvih in terorju, ki ga nikjer ni! Do danes ni bil zaprt niti en sam slovenski klerikalni agitator. Do danes ni oblast zabranila niti enega samega javnega shoda SLS. Se več, klerikalni pristaši razbijajo napredne shode, n. pr. shod ministra dr. Žerjava na Vrhniki, dasi da to niso imeli nobenega moralnega poudarka. Vlada dopušča absolutno svobodo. Klerikalci lahko izvajajo prepovedano tajno agitacijo z raznimi protidržavnimi in revolucionarnimi gesli. Po farovžih begajo ljudi z republiko itd. Vse to je dovoljeno, dasi zahteva moderna demokracija, da se vrši volilna borba povsem jasno in odkrito, s čistim vizirjem!

Od naprednih volilcev »Slovenec« ne zahteva: »Ne poslušaj, temveč pojdi na volišče!«, marveč jim servira gorostasne laži, n. pr. danes laži in izmišljotine o denunciaciji proti tržaški Jadranski banki. Vsak trezen in pameten človek, ki čita te gorostasnosti o »denunciaciji«, se bo vprašal, kaj pa je bilo treba denuncirati, v čem naj obstoja denunciacija? Kaj se to pravi denuncirati n. pr. ljubljansko banko? Vsak razume pri tem le denunciacijo kake malverzacije, kake sleparije na račun davčne oblasti, ali kaj podobnega. Ali pa more trditi »Slovenec«, da se je denuncirala Jadranska banka, ker da je podpirala nacionalne organizacije. Ta banka ni storila za naše nacionalne organizacije v Trstu niti toliko, kolikor je črna za nohtom!

Zanimiva je ta resnicoljubnost »Slovenca«, ki deli svojim pristašem nauke in nasvete, naj ne poslušajo nasprotne, marveč naj mirno glasujejo slepo in pokorno, kakor velevala klerikalna stranka, saj je božja stranka (!), nasprotnikom pa servira vsak dan otročje klevete in izmišljotine, ker dobro ve, da so vrste nacionalnega bloka ravno vsled svoje absolutne resnicoljubnosti in pravčnosti tako dovzetne in občutljive za vsako kleveto. Dragi »Slovenec«, ravno ta občutljivost ti je obratno porok, kako ljudje delajo na čelu Nacionalnega bloka in kako vestno je njihovo delo za državo in narod! Ti ljudje niso nikdar rekli: ne berite nasprotnega časopisa, VERJEMITE SAMO NAM (!), kakor zahteva »Slovenec« in SLS od svojega članstva, marveč odbijajo vsak napad s čistimi računi! Sodišča so v tej stvari že izpogovorila in dokazala se je popolna nedolžnost ter neosnovanost vseh klevet. »Slovenec«, ki ima tako kosmate vesti, da brani svojim čitateljem poslušanje in čitanje nasprotnega časopisa, menda ni tako lahkoveren, da meni, da mu bodo napredni ljudje verjeli. Kdor brani drugim čitati in poslušati nasprotna mnenja, ta ima slabo vest. Kar zine, je laž in izmišljotina!

Shodi Narodnega bloka.

V Košakovi gostilni se je vršil snodi shod Narodnega bloka, katerega se je udeležilo nad 200 pristašev. Shod je otvoril g. dr. Klepec, ki je bil oddal besedo kandidatu g. Ivanu Mohoriču. Govornik je razvil gospodarski program Narodnega bloka ter orisal delo, ki čaka poslance v Narodni skupščini. Njegova jasna, veliko vsposobljenost izpričuje izvajanja, so zborovalci sprejeli z navdušenim odobranjem. V imenu delavcev v arzenalu je govoril g. Oblak in dokazal, da je izposlovala zopetno otvoritev arzenala edino demokratska stranka. O uradniškem vprašanju je govoril g. ing. Ružič. O komunalni politiki in o potrebi, da se Ljubljana nasloni na močeno vladno večino, je razpravljala član mestnega gerentskega sveta z. Josip Turk. V pripravljenih besedah je končno priporočal kandidaturu g. Ivana Mohoriča za trgovca g. Medić v imenu obrtnikov pa g. Rebek. Medic je predsednik g. dr. Klepec zaključil lepo uspešni shod. — Istočasno se je vršil shod Narodnega bloka v Lahovi gostilni v Šiški. Pred-

sedoval je g. Lombar. Tudi tu so bili gostilniški prostori nabit polni. Govoril je glavni urednik Rasto Pustoslavšek, ki se je v svojih izjavah posebno oziral na ureditev prejemkov uradnikov in vpo-klojencev ter razpravljaj o klerikalnih agitacijskih geslih o slovenstvu, federalizmu in republiki. Dotaknil se je tudi razmejitev vnega vprašanja, glede katerega je podal izčrpane informacije tudi prof. Zgrabljič. Nadalje sta še govorila g. Grašič in Sturm, ki sta navedla dokaze za protinacionalno in protisocialno delovanje klerikalne stranke. Shod je bil končan ob pol 11. Zaključil ga je predsednik Lombar s pozivom, naj se vsi somišljeniki zanesljivo udeležijo manifestacijskega shoda Narodnega bloka v četrtek v veliki dvorani Uniona.

— »Odkod dobivajo žerjavovci denar!« Pod tem naslovom je danes »Slovenec« prinesel obširno klobaso, v kateri hoče dokazovati, da so »žerjavovci« z neko nacionalizacijsko podjetja Anton Lumira in drug dobili več milijonov kron. Obrnili smo se na g. Antona Kristana, ki je v tem članku omenjen kot tisti, ki je to »nacionalizacijo« izvršil. In g. Kristan nam sporoča: Vse, kar piše »Straža« in po nji »Slovenec«, je popolnoma neresnično. Resnica je, da z ustanovitvijo Križevske industrijske d. d. niso imeli demokratije (ne dr. Žerjav, ne dr. Ljubič in nihče od političnih ljudi) prav nič opraviti. Izvršila se ni nobena »nacionalizacija«, o kateri ni nihče nikoli govoril, pač pa je g. Lumir kot koustanovitelj Križevske industrije d. d. prodal tej po pravoveliavni kupni pogodbi svojo polovico podjetja Lumir in drug. Jaz sem g. Lumirju najprej ponudil polovico, ki je bila last »Slovenske bank« brezplačno, v prevzem, če takoj plača dolg, ki ga je podjetje imelo pri »Slovenski banki«, ker je bilo podjetje pasivno. Ker pa je izjavil, da naj se raje osnuje delniška družba, je pa novoustanovljena Križevska industrija d. d. katere podpredsednik je bil g. Lumir sam, kupila oba dela, tako od Lumirja kot od Slovenske banke. Proti Lumirju bom vložil tožbo, ki bo jasno dokazala, da je vse to, kar »Slovenec« prinaša, grda laž in zlobno sumničarje.

— Da razgovarjamo. Pepe, tisti, ki nosi gospoda Korošca po Ljubljani, se je začel razkrajati in terorizirati. V volilnem deliriju vidi same lire in je mnenja, da so te lire izdajalske. Če bi bile krone, one stare avstrijske krone, ki jih pošilja Pepetu prijatelju aus Graz, da bi ta reč ne bila tako strašna, ker so pa lire, so Pepetove copate izdajalske in bodo volile gospoda Korošca. — Pepe jih je posetil zgodaj jutraj po oni demilirani sijajni manifestaciji na stanovanju, da jih vpraša, kako je kaj z njihovim razpoloženjem. Odgovorili so mu, da je položaj izvrsten. Zlasti oni po shodu v Unionu je bil naravnost izvrsten. Gospod Korošec dobe isto številco tigrov, kakor pri zadnjih volitvah, mogoče pa še več. Pri tem so mislili na Pepeta, ki mora dobiti plačilo za svoj trud. Več tigrov imata Pepe in gospod Korošec že v copatah. Sploh sta v dobrem položaju in se bela prestolica samo čudi, da sploh še razgovarata. — Stvar je tako sijajna, da bi šla lahko kar spat do nedelje zvečer, ko mrkne luna. S to luno je letos križ. Mrkne vedno ob nepravem času. Pepe je že sestavil prošnjo, ki jo pošlje prijatelju nach Graz, naj bi tam preko v domovini, kjer štejejo zvezde in love komete, uredili to reč tako, da bi luna mrknila v ponedeljek ali pa v petek. Pomislite samo, kako bo Pepetu pri srcu, ko ponese v copatah gospoda Korošca po sijajni zmagi skozi belo prestolico in tedajci mrkne luna. Ves efekt bo pokvarjen. Bela Ljubljana bo vsa v rožicah in lampiončkih, a tam gori nad zvezdami se ne bodo veselili, da so gospod Korošec tako sijajno zmagali. Luno bo treba opozoriti, da ne gre mrkniti ob slovensnem trenotku, ko ponese Pepe odrešenika v Jeruzalem.

— Postrežljivost ali vsiljivost? Škofova tiskarna je izdelala prav čedne podobice, ki jih razpošilja klerikalni generalni štab vsem volilem brez izjeme. Na podobici sta ovekovčena dr. Korošec in njegov namestnik v Ljubljani F. Tersegav. Na zadnji strani je vabilo za četrto skrinjico in naslov volišča. Ti ga pravita, da je za vse poštene Slovence dolžnost spustiti kroglico v četrto skrinjico. Ne vemo, kako bi označili ta manever skrahiranih tigrov. Če so gospodje tako potprežljivi, da obveščajo tudi svoje nasprotnike o tem, kje je njihovo volišče, je to samo postrežljivost, ki jo pozdravljamo. Če pa mislita klerikalni kandidati in njegov namestnik v Ljubljani, da so napredni glasovi na prodaj za podobice, sta se presneto zmotila. S podobiciami lahko kupjeta prepričanje vaških mamic, ne pa naprednih volilcev, ki se dobro zavedajo, kaj je njihova dolžnost. Prav zdi se nam, da imamo opraviti z navadno klerikalno vsiljivostjo in da so te podobice zadnja bilka, za katero se oprijema dr. Korošec v Ljubljani. Pa ga tudi ta bilka ne reši.

— »Bratskega nesporazuma« na Viču. Dr. Ravniharjevi pristaši so sklicali v tork shod na Viču v restavraciji »Amerika«, ki pa se je prav žalostno

končal. Točno ob 20. so sedeli v gostilni trije Ravniharjevi mali generali Bavdek, Sinkovec in Pelan ter čakali, odkod in kdaj pridejo narodni socialisti. In ko jih ni bilo od nikoder, je gosp. Sinkovec otvoril shod, na katerem je bilo 5, recij pet, narodnih socialistov, in sicer 3 iz Ljubljane, namreč omenjeni mali generali in 2 z Viča. G. Pelan je imel nalogo, razviti program »bratskega sporazuma«. Govoril pa je komaj par minut in utonil v viharju medklicev, ki so jih delali pristaši drugih strank. Poskušal je s svojo srečo tudi Bavdek, a brez uspeha, tudi on je moral umolkovati. Nato pa je povzel besedo g. Breščak iz Ljubljane, ki je pel levite malim generalom in dr. Ravniharju, ki zama hrepeni po mandatu. Med klici: »Živel dr. Žerjav, živel Narodni blok«, je bil shod zaključen.

— DRŽAVNI NAMEDSCENCI! Izšla je brošura o »Uradniškem vprašanju in volitvah«, v kateri najdete dokumentirani opis razvoja uradniškega vprašanja v naši državi. Berite brošuro, premislite dejstva in odločite se po lastni vesti! Dne 8. februarja se odloči tudi vaše usoda. Ali za delazmošni parlament in za rešitev pretehtih gospodarskih in socialnih zakonov, ali pa za nedo-gledno državno pravno in revizionistično borbo!

— Klerikalni shod v Šiški. Popolnoma na tihem in skrivaj so snodi klerikalci privedli shod v restavraciji »Reinighaus« v Šiški. Zborovali so pri zaklenjenih vratih. Vsak, ki je hotel na shod, se je moral izkazati s posebnim vabilom. Ta vabila je popoldne raznašal najzanesljivejši izmed zanesljivih, cerkovnikov. Pri tem poslu so mu pomagale šišenske terciarke. Vsi udeleženci shoda so bili oboroženi z debelimi gorjancami. Vhod je kot cerber čuval sam Orehek. Še pred shodom so pretepli nekega fanta, ki je baje njihove vere, a je na sumu, da ni čisto praveroven. Nato so vrata hermetično zaprli in prišel se je shod. Vkljub temu, da so puščali na shod samo proti izkaznici in so bili v dvorani sami zanesljivi pristaši, so se slišali med govori protesti in ugovori. Da uduše te ugovore, so se poslali k dotičniku in mu natrosili — popra v oči. In tako so se iznebili svojih malkontentov. Potem sta govornika vezala že znane otrobe. Navdušenja ni bilo nobenega in shod se je že ob 10. klavrnno končal. Odklenili so vrata, skozi katere sta na to smuknila oba govornika.

— Napredno politično in gospodarsko društvo za vodmatski okraj vabi vse somišljenike na shod Narodnega bloka, ki se vrši danes v gostilni Zupančič, Ahacjeva cesta št. 15, ob 18. zvečer. Na shodu bosta poročala gg. Ivan Mohorič in dr. Kramer.

Politične vesti.

— Kraljev poset v Londonu. Londonski list »Star« javlja, da poseti v kratkem jugoslovenski kralj Aleksander I. angleškega kralja Jurija. Termin se ni določil, najbrž pa poseti kralj Aleksander London poleti v juliju ali avgustu. Ta poset bo imel velepolitičen značaj, ker se pri tej priliki položi temelj prijateljske pogodbe med Anglijo in Jugoslavijo.

— Spremembe volilnih komisij na Hrvaškem. Zagrebške »Narodne Novine« so objavile odlok državnega odhoda, po katerem se spremeni 157 predsedniških mest pri volilnih komisijah na Hrvaškem in v Slavoniji, kakor tudi za mesto Zagreb. Na ta mesta so postavili radičevci po svojem eksponentu v državnem odboru dr. Mačku povsem zagrizene pristaše HRSS, ki bi po gotovih navodilih volitve vodili povsod nasilno in pristransko. Za mesto Zagreb samo je imenovanih 11 novih predsednikov. Odlok državnega odhoda je podpisalo 9 članov. Kaj pa v Sloveniji?

— Habsburžani na Dunaju. Zadnji čas so prispeli na Dunaj člani bivše habsburške dinastije. Na Dunaju biva sedaj Karel Albreht Habsburg, sin bivšega velikega admirala Karla Stefana, s svojo soprogo. Na Dunaju je tudi bivša nadvojvodinja Marija Terezija, sestra znanega nadvojvode Leopolda Salvatorja. Ta tu stalno stanuje. Policija je te člane povabila, da se izkažejo s potnimi dovoljenji. Karel Albreht Habsburg je pri tej priliki izjavil na policiji, da se je z vstopom v poljsko armado popolnoma odrekel vsem pravicam kot član habsburške dinastije in da hoče to storiti tudi na svečan način.

Juljska krajina.

— Iz Trsta. Umrla je stara Jera Peternelova. Cel Trst jo je poznal, ker je dolga leta časopisje poročalo na široko vsako njeno pijanost in aretacijo. Reva se je izgubljala v alkoholu in doživela bedno starost. Te dni je umrla v bolnici, Jera Peternelova je pomagala večasih na trgu branjevkam, katere je, kadar je bila trezna in delavna, prosila, da naj jo pokopljejo do svojega, kadar umrje in naj imajo usmiljenje z njo. Branjevke in prodajalke na trgu so ji res priradile čeden pogreb. Sprevod iz bolnice je gledalo okoli 3300 oseb in do g. spreved je spremljal nesrečnik k večnemu počitku.

— Petindvajsetletnico svojega pastirovanja je proslavil v nedeljo g. župnik Anton Kjuder v Barokvljah pri Trstu. V kratkem pojde v pokoj v svojo rojstno vas Krasje na Krasu. Župnik Kjuder je v Barokvljah zelo priljubljen kot dober duhovnik in narodnjak.

Volilna borba.

Pravi vzrok konkurza „Jadranske banke“.

Gospodje iz Ravniharjeve skupine so se zatekli danes v »Slovenca«. Hočejo za vsako ceno napraviti odgovornost za polom Jadranske banke v Trstu »mladinom«. Kljub neprestanim napadom in namigavanjem smo opušali pisanje o tej stvari, ker smo mislili, da je tako zunjio bolje. Ker se pa hoče še naprej v kalnem ribariti, je treba z resnico na dan ter povedati, kdo je zakrivil polom Jadranske banke v Trstu.

Do poletja 1921. je obstojala samo ena Jadranska banka, in sicer je imela sedež v Trstu. Ta banka z vsemi svojimi podružnicami v Italiji, v Jugoslaviji ter na Dunaju je bila tedaj — poleti 1921 — aktivna za okroglo 60 milijonov dinarjev, to je po izplačilu vseh obveznosti bi ostalo še 70 milijonov dinarjev za delničarje. Akcijski kapital pa je znašal samo 7,5 milijona dinarjev, tako da je imela delnica desetkratno vrednost.

Posamne podružnice Jadranske banke so bile glede premoženjskega stanja jako različne. Med tem, ko so bile podružnice v Jugoslaviji visoko aktivne, je bila centrala v Trstu, kakor tudi podružnice v Italiji, močno pasivne. Kamenarović sam je ugotovil, da je bilo premoženje Jadranske banke, v kolikor se je ta nahajala v Italiji, pasivno za 37.787.704 lire, oziroma, po takratnem kursu, za okroglih 50 milijonov dinarjev. Premoženje Jadranske banke, v kolikor se je nahajalo v Jugoslaviji, pa je bilo aktivno za kakih 110 milijonov dinarjev. Jadranska banka kot celota je bila torej — kakor že omenjeno — aktivna za 60 milijonov dinarjev. Tak je bil položaj leta 1921. pred razcepitvijo Jadranske banke.

Dne 26. junija l. 1921. pa je sklenil upravni odbor Jadranske banke v Trstu, da daruje vse svoje premoženje, nahajajoče se v Jugoslaviji, novi Jadranski banki, ki se je istega dne ustanovila s sedežem v Beogradu. Takrat se je falsificirala bilanca podružnic Jadranske banke v Jugoslaviji, češ da aktivna krijejo pasiva, in da ni čistega premoženja.

S tem korakom — tala Jadranska banka s centralo v Trstu ter s svojimi podružnicami v Italiji falširala. To niso nikake izmišljotine, nego vse to je Kamenarović sam konstatiral v svojih obrambnih spisih.

Torej konkurz Jadranske banke je bil nujna posledica parcelacije Jadranske banke. Vse to se lahko ugotovi na podlagi knjig in bilanc Jadranske banke.

In kdo je bil tisti, ki je iniciral, vodil ter izvršil parcelacijo? Kdo je bil tisti, ki je vedel, da postane Jadranska banka v Trstu falšir., ako se ji odtržejo njene podružnice v Jugoslaviji?

Takrat sta gospodarila v Jadranski banki gg. Ciro Kamenarović in dr. Azman. To so krivci, ki so spravili Jadransko banko v Trstu v konkurz.

Kar se tiče ovadbe, naj tu omenimo samo to, da se je ovadba glasila samo proti nekim osebam, ki so hotele zlorabiti ime banke. Izkazalo se je, da je bila ovadba utemeljena, ker je bil glavni krivec obsojen.

Kar se tiče honorarjev, bi pa prosili »Slovenca«, naj nakaže pred vsem gospodu Ekarju znesek 150.000 lir, pa bo prav hvaležen, drugi pa lahko na nagrado še čakajo.

Skrajno neprevidno je, da odlaga Kamenarovičeva klika svoje klopote v »Slovenca« in pogreva afera, ki so končale na eni strani z zaporom Kamenaroviča, na drugi strani pa s popolnim krahom dr. Ravniharjeve »Azmanove« Kamenarovičevske politike. Sedaj ima Kamenarovičeva klika še celo drzno čelo, da se zgraža nad »maščevanjem ljubljanskih mladincev« nad onimi, ki so hoteli demokratsko stranko v Sloveniji uničiti s sleparsko in goljufivo krampanjo. V jaro, ki so jo brezvestni in prevzrami gospodje kopali drugim, so samim notri zleteli. Sami so si izkopali grob in pametno je od njih, da v njem mirno počivajo.

Značilni klerikalni nasveti.

V današnjem »Slovencu« čitamo na tretji strani celo kopico nasvetov, ki jih daje SLS svojim volilem za 8. februar. Med temi nasveti se nahajata tudi ta-le: »Bodi v nedeljo pripravljen na povodenj laži! Ne poslušaj, temveč pojdi na volišče!«

»Slovenec« je torej mnenja, da je vse, kar se piše proti SLS, vse, kar je javnost že dognala, na pr. glede Gospodarske zveze v Ljubljani ter o goljufiji klerikalni ministrov »povodenj laži!« Od pristašev zahteva »Slovenec«, naj ne poslušajo, temveč naj gredo na volišče!

Take nasvete daje dični »Slovenec« svojim volilem! Kako slepi morajo biti ti volilci, kako nazadnjaški, kako ubogi

Братя Русские!

8-го февраля будут произведены в Лубляне выборы депутатов в парламент (Narodna skupščina).

По действующим в Югославии законам все русские, как и другие Славяне, иностранцы подданные, проживающие на территории С. Н. С., — имеют избирательное право.

Приближается момент, когда Вам, братья русские, придется осуществлять это право. До настоящего времени среди нас преобладало мнение, что русским, как иностранцам подданным, жителям в качестве гостей на территории С. Н. С., не следует вмешиваться в политическую жизнь, и в частности в выборы в парламент.

Ход развивающихся в стране политических событий ясно показал всю неправильность и безосновательность этого взгляда. Так-как русским далеко не безразлично будет ли власть в руках людей национально и государственно мыслящих, а главное людей, не забывающих великой роли России в прошлой жизни славянских народов и вносящих в ее национальное и государственное возрождение.

Настоящие выборы в парламент не являются обыкновенными политическими выборами. Идет вопрос не о том, победит ли та или другая политическая партия. Идет борьба за будущее государства, за «быть или небыть» Югославии.

Так называемая радикальная партия фактически и официально выступила в III интернационал и с помощью большинства золотой стрелы ввела в Югославию большевистский рай: гражданскую войну, голод, всеобщее разорение и обнищание. К радикалам открыто и по-открытому присоединились другие политические группы, выступившие в Словении против «Narodnega bloka».

Весь их объединяет страсть к молодой славянской державе, страх перед грядущим мощным объединением Сербов, Хорватов и Словенцев, делегатов и большевистское золото. Против этих антигосударственных элементов выступили на выборах в парламент в Лубляне кандидаты г. Мохорича. Побой «Narodnega bloka» это побой манию — объединенной, крепко спаянной Югославии, побой идеи братского единения всех славянских племен Югославии с национально возрожденной Россией, побой подлинного демократизма над большевистской тиранией, побой государственности над анархией и побой здравому смыслу над демагогией и несбыточными оптимистическими обещаниями. Братья русские, Вам, как Славянам, как нашим братьям, не может быть безразлично, удастся ли или нет противогосударственным элементам разуться морю Югославии, за которую на полях Галиции, в славянском чреве побой русского оружия, было одно сердце русских жавор. Против огромного значения интернационала — поднимая знамя славянской солидарности и братства.

8-го февраля не принимайте участие в выборах и голосуйте за кандидата «Narodnega bloka» г. Мохорича! С Вами вместе побой в избирательном урне и братья — Чехи. При выборах важен каждый голос и потому вместе не смейте быть пассивными.

Весь справлен подает кандидатура Narodnega bloka в этот день от 4—7 ч. а в день выборов от 8 утра до 6 вечера, Славянский Комитет Народного Блока Русская секция.

дарственных элементов выступили на выборах партии элитного национализма, государственности и подлинного демократизма: Samostojna Demokratska Stranka in Narodna Radikalna Stranka.

Если в Сербии другим русским был в честь Narodna Radikalna Stranka. по глав с ее шефом Николаем Петровичем Пашичем, то здесь в Словении русские интересуются политикой в британской оппозиции Samostojna Demokratska Stranka.

Обе партии позвали свои между собой и объединились против общего врага в «Narodni blok», который выставил в Лубляне кандидатуру г. Мохорича. Побой «Narodnega bloka» это побой манию — объединенной, крепко спаянной Югославии, побой идеи братского единения всех славянских племен Югославии с национально возрожденной Россией, побой подлинного демократизма над большевистской тиранией, побой государственности над анархией и побой здравому смыслу над демагогией и несбыточными оптимистическими обещаниями. Братья русские, Вам, как Славянам, как нашим братьям, не может быть безразлично, удастся ли или нет противогосударственным элементам разуться морю Югославии, за которую на полях Галиции, в славянском чреве побой русского оружия, было одно сердце русских жавор. Против огромного значения интернационала — поднимая знамя славянской солидарности и братства.

8-го февраля не принимайте участие в выборах и голосуйте за кандидата «Narodnega bloka» г. Мохорича! С Вами вместе побой в избирательном урне и братья — Чехи. При выборах важен каждый голос и потому вместе не смейте быть пассивными.

Весь справлен подает кандидатура Narodnega bloka в этот день от 4—7 ч. а в день выборов от 8 утра до 6 вечера, Славянский Комитет Народного Блока Русская секция.

Весь справлен подает кандидатура Narodnega bloka в этот день от 4—7 ч. а в день выборов от 8 утра до 6 вечера, Славянский Комитет Народного Блока Русская секция.

двух дел. Прит, оркестрали дел, се изврш в Pragi, drugi del za komorno glasbo pa v Benetkah. Prvi del tvorijo trije orkestralni koncerti, dve gledališki predstavi in en vokalni koncert. Prvi del se izvrši v Pragi od 13. do 20. maja.

Razstava nemških slik v Barceloni. Te dni je bila otvorjena v Barceloni razstava nemških slik, obsegajoča 6000 zvezkov. Predsednik katalanskega deželnega sveta je v svojem otvoritvenem nagovoru poudarjal, da so vladali tudi tekom vojne

med Nemčijo in Španijo dobri odnosi in da ostanejo prijateljski tudi po vojni. Nemci delajo pridno za restavracijo svojega predvojnega ugleda na vseh poljih v ino-zemstvu.

Iz gledališke službe. Divši rav-natelj dramskega gledališča v Ljubljani Pavel Golia, ki je bil zadnji čas na osješkem gledališču, je sedaj imenovan s kraljevim ukazom za tajnika Narodnega gledališča v Beogradu.

Umesna krožnica za naše učiteljstvo.

Prosvetni oddelček ljubljanske obla-sti je te dni izdal na naše učiteljstvo krožnico, ki je po svoji patrijski vsebini vredna, da ji njo scznamimo vso našo javnost.

Krožnica se glasi:

»V obrambo države.

Tendencja vzgoje v nacionalnem in državnem duhu bodi dokazovanje vrednosti urejenega socijalnega življenja udejinenega naroda v enotni naši državi. V obrambo te najvišje naše dobrine mora stati ves narod v stalni pripravljenosti proti vsaki razdiralnosti, proti gospodarskemu komunizmu in proti republikanizmu, ki pomenjajo za našo mlado državo samo nove prevrate, nove borbe in blazno uničevanje vsega, kar sta si priborili poštenost in delo-ljubnost zavednih in vestnih državljanov.

Za mir in red.

Vsak učitelj in vsaka učiteljica, ki odvrčata od naroda strup brezracionalnosti in protidržavnosti, brani samega sebe in brani svoj stan, ki mu je v našem narodu in v naši državi odkazano tako visoko mesto poslanstva miru in reda, zavesti, prosvete in znanjnosti.

Učitelj in učiteljica, ki sta sama prešinska od bratske ljubezni do vseh Srvov in Hrvatov, ki so z nami vred sinovi iste skupne matere domovine, bosta vedela isto ljubezen sejati v mlada srca šolske mladine, bosta znala odstranjati in zlatati pojave in okužbe plemenske in verske mrznje in ne-

stprnosti. Tako vzgojena mladina naj v družbi s svojim učiteljstvom prinaša srečo in mir v domačo hišo, da se zaustavi in izravna razdrojenosti, ki so jih ob domači ognjišču napravili valovi razdiralnih in defetističnih strasti in zabod od sovražnikov našega narodnega in državnega edinstva!

Na pozitivno delo!

Učiteljstvo naj se izogiba vsake opasnosti, ki bi jo zavajala v zapletke krajevnih osebnih prilik. Vzvišeno nad ves malenkostni lokalizem naj išče za-slabenje in opore v iskrenem tovarištvu lastnih vrst, v medsebojni zaupnosti in slogi, ki se v tem primeru resnično izpričuje kot zmogljiva moč pozitivno usvajajočega državotvornega elementa.

Učiteljstvo vsake šole naj se na svojih domačih skupščinah in zborovanih razgovorja o teh prevažnih svojih vzgojnih nalogah in naj svoje sklepe in svoje delo uravnava in izvaja tako, kakor to zahtevajo odnosi domačega kraja in interesi naše države.

Ta poslanica je bila podana vsem vzgojnim činiteljem z vabilom, naj šolska upraviteljstva takoj po prejemu poslanice skličejo lokalne učiteljske konference, kjer naj šolski upravitelji pričajo poslanico in otvorijo o njej razgovor.

Učiteljstvo vsake šole naj se domeni o enotnem delu v smislu te poslanice, uvažujoč prilike svojega kraja in iščoč pota in sredstva, kako pride vsaka šola najprej do pozitivnih uspehov.

ije, ljubezen do domovine in čest bratske skupnosti in vzajemne pomoči.

Knjižnica in časopisje so neprecenljive vrednosti. V prostih večerih in ob nedeljah popoldne imamo na Taboru posebno čitalniško sobo. Sokol I. vzdržuje vžve gromitni težavam dve javni knjižnici: društveno Izn. Gruntarjevo in Simon Gregorčičevo knjižnico, ki imata okrog 10.000 zvezkov in nad 13.000 rednih obiskovalcev. V preteklem poslovnem letu se je izposodilo v 304 urah 6778 čitateljem 16.762 knjig. Knjige, njih vezava, nabava novih knjig je danes silno draga stvar. Ako bi knjižnični odbor, ki žrtvuje denve in večere brezplačno za ljudsko prosveto, razpolagal z večjim denarjem, potem bi bilo še mnogo večji uspehi dosegljivi. Poudariti moramo, da posejajo peknjgah v naših javnih, torej vsem pristopnih knjižnicah, predvsem strogašnejši in deloma socialno srednji sloji. Sodimo, da ni mogoče pričakovati in zahtevati od sokolskega društva večjega idealizma v korist ljudstva, kot je to drobno skoro nevidno, požrtvovalno delo večer za večerom. V tem se zrcali sokolska demokracija na polju ljudske prosvete.

Glasba, dramatika in poezija so sestavni del naše prosvete na Taboru. Tyrš posveča v svojih temeljnih sokolskih spisih važna poglobila estetski in čustveni vzgoji. Orkester Sokola I. obstoja od početka društvenega obstoja in dosega svojo lepo vlogo po umetniški strani in po strani praktične uporabnosti za namene društvenih prireditvev. Rad in pogosto sodeluje tudi pri prireditvah drugih društev, ki ne stojijo na Sokolstvu nasprotujočem programu. V tej zimi se obazuje v društvu tudi godba na pihala, ki šteje že nad 20 članov. Dela se z veseljem, na uspehe čakamo, ko se v maju ali v juniju prvič pokajejo. — Dramatika se je gojila v omejenem obsegu, v kolikor je bilo to pač potrebno za naše scenične prireditve. V splošnem pa zastopamo mnenje, da vsled dramatike ne smemo tretji druge pangoze v svojem rednem delu in gibanju. To načelo velja osobito za mesta, kjer imamo poklicne igralce. Pač pa želimo v novi zgradbi tudi to pangozo krepkeje gojiti in sa pri tem posebej ozirati na sodelovanje mladine. — Ne more biti poklic sokolskega društva, da vzdržuje pevski zbor s kakimi višinskimi umetniškimi zahtevami. Dobrodošlo pa nam je vsako prizadevanje, ki goji pripristo in umetno narodno pesem. V tem pogledu smo dosegli zadovoljive uspehe in naši sokolski pevci so ob mnogih prilikah pomogli društvu k lepim družabnim pa tudi gromitnim uspehom. — Imamo velike skrb za dograditvijo Sokolskega doma. Vendar moramo skrbeti za to, da se kolesje rednega dela tudi drugod pravilno giblje. Prosveta ac sme trpeti. S prosveto k svedobni P.

Prosveta.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA:
Začetek ob 20. večer.
Sreda, 4. februarja: »Penelope« Red A.
Četrtek, 5. februarja: Ob 13. uri popoldne: »Cyrano de Bergerac«. Znižane cene. — Dijaška predstava. — Izven.
Petek, 6. februarja: Zaprto.
Sobota, 7. februarja: »Veronika Deseniška«. Red C.
Nedelja, 8. februarja: Ob 13. uri popoldne: »Penelope«. Mladinska predstava. Izven. — Ob 20. uri večer: »Stričkove sanje«. — Izven.

OPERA:
Začetek ob pol 20. večer.
Sreda, 4. februarja: Zaprto.
Četrtek, 5. februarja: »Traviata«. Red E.
Petek, 6. februarja: »Prodana nevesta«. — Gostuje ga. Ema Destinova. — Izven.
Sobota, 7. februarja: »Smrtina tarantula« in karikaturni ples Red F.
Nedelja, 8. februarja: Ob 20. uri večer: »Don Juane«. Izven.
Ponedeljek, 9. februarja: Zaprto.

— Ljubezen in ljubosumnost. V soboto in nedeljo je igral Sentjakovski gledališki oder veseloligro »Ljubezen in ljubosumnost«. Stvar sama na sebi ni dosti vredna in bi jo jaz stavil za vzgled, kakšnih stvari se ne sme igrati. Škoda je vsega trupa, vendar pa se je občinstvo, ki je oba večera skoraj napolno dvorano, prav dobro zabavalo. Z veseloligrami in burkami je sploh križ, publika jih baje zabava, dohrli ni na razpolago pa »v silni hud« mohe je. vsaj tako pravi na koncu igre Karabidajdiki. Igralo se je pri-ljubno dobro, vendar pa bi režija (Gnidovec) lahko napravila veliko več. Dr. Muha (Gorišek) je rešil svojo veliko in naporno vlogo prav dobro, pozna se mu je tu in tam, da se ni dosti nastopal, reči pa moram, da se

mi zdi prav uporabna moč, ki ga je za take igre škoda. Karabidajdiki (Podreberšek), tovarnar gumbov, je žel pri publiku buren smeh. Igral je svojo vlogo v dijaletku, kar je še bolj podčrtalo, že itak smešno figuro tega starega zaljubljenca. Dr. Skok (Brihta) se ni izkazal. Sicer je Brihta prav dobra moč, vendar pa mu take vloge ne leže, že zaradi prehitrega govornika ne. Odvadi naj se tudi geste večno sklenjenih rok. Dr. Rogož (Tanko) asistent pri dr. Muhi, je bil v svoji sicer primerni vlogi, predolgčasen, brezbarven, manjka mu tudi sočnega glasu. Zakaj je vsa njegova mimika le v obrvili, tudi ne vem. Agata (Zatreperjeva) dr. Muha žena prav dobra pridobitev, saj senci, oder tako zelo potrebuje dobrih ženskih moči. Svojo vlogo je rešila vzorno. Komur se v vlogi državnega pravdnika ni odlikoval. Naj se tudi odvadi sikožnega in pojokega govora. Viharjeva je bila v vlogi vdove Ocvirkove dobra. Govorila pa je prehitro (Krivda režije). Njena hči Pepca (Panterjeva, prediletantka v kretinjah, vendar pa uporabna moč. Petričeva je podala svojo majhno vlogo Justine — veliko premedlo, da bi učinkovala. Knežinja Stalovska (Jerajeva) je venomer pozabljala, da je knežinja. Sluga Florijan (Rebolj) je precej velika vloga, ki bi lahko žela večje priznanje. Hlisa Cilka (Vovkova) je odgovarjala. O stvari sami nisem spregovoril, ker se mi zdi preveč za »lase privlečen«. Režiserja ne morem pohvaliti, lahko bi storil mnogo več, vsaj nekaj prav neumnih »vicov« bi lahko črtal. Naj še omenim, da je bila izgovorjava zelo slaba. Kakor že omenjeno, se je publika dobro zabavala. In pravijo, da je to glavno!

— Madžarski kandidat za Nobelovo nagrado. Iz Budimpešte poročajo, da je madžarska akademija znanosti priporočila za Nobelovo nagrado za literaturo v letu 1925. pisatelja Frana Herczeza.

— Mednarodni glasbeni festival. Mednarodna družba za sodobno godbo priredi letos zopet mednarodni glasbeni festival v

Sokolstvo

Prosvetno delo v Sokolu I. v letu 1924.

Glavni cilj poleg sestavne telesne vzgoje je v sokolskem društvu duševno preobrazovanje članstva, osobito sokolske mladine. Preobrazba ima za svoj smoter: pouk in utrjevanje v sokolskih načelih, ljubezen do naroda in nacionalne domovine, pravilno razumevanje bratstva socialnih težen in družabne pravičnosti idealov človeštva brez škode za strogo nacionalno stališče. Sokolstvo naj ustvarja značaj. Značajnost hodi temeljna poteza, ki jo mora nositi Sokol kot človek i kot državljan v zasebnem in javnem življenju. Sredstva v metodi sokolskega delovanja so doslej tega smotra pa so: predavanja, društveni članski sestanki, nagovori pred dvoredom, družabni izleti, mladinske popoldanske prireditve, poučni izleti v muzeje, tovarne, manjši planinski izleti, omogočajo, da se je mladina udeležila sokolskih izletov v Logatec, Liti-jo, Zagreb, Sarajevo it. Močno sredstvo za bistrjenje duha in razženevanje presno raznih doprskov popoldne in dober časopis. S tem sredstvi želimo doseči zdravo telo, krepko riko, lastnost misli, samostojnost presoje in topla srce za vse dobro in plemenito, kar ima svojo kravo v nezlojni ljubezni in vestnosti do državne misli. To je izvir vseh idealnih in gromitnih dobrin.

Predavanja smo gojili pridno. Po smoli so bila deloma splošno izobraževalna, deloma sokolska in pa te vrste, ki polagajo temelje svetovnemu naziranju. Dan naštevam statistike in imen predavateljev, se omejim samo na ugotovitve, da se je udeležilo naših predavanj, ki so se vršila na Taboru in ki so bila pristopna vsemu članstvu, tekom leta nad 1000 oseb. To delo pomenja lep napredek. Uvažujmo samo,

da je bila pred 21 leti vsa vzhodna Ljubljana dolga vaško predmestje, brez potreb za duševno življenje. Te smo s svojim delom vzbudili. Imamo lepo število sedanjih posetnikov naših predavanj, ki želimo sprejemajo vase predavateljeva poročila in nove misli.

Nagovori ob ugodnih prilikah je plovitvo vzgojno in izobraževalno sredstvo, ki pogosto najdemo poslušalca na čisto novo pota. Večji nagovori so se vršili opetovano na članskih sestankih, ob vseh naših slovesnostih (hinkošne slavnosti na Taboru, Vidovdan, Vrhovnikov večer, povratek od olimpijskih tekem, igra na Miklavževu, Silvestrovo itd.). Poleg tega so se sestavno in programsko vršili krajši nagovori pred dvoredom v telovadnici po končani večerni telovadbi in to pri vseh oddelkih. V tem pogledu je prosvetni odsek dobil dobro oporo v prednjačem zboru, ki je vsakdar pravilno umeval in cenil prosvetno delo. Duh in telo je treba istotako sestavno urediti i vezbaliti kot telo, ako nečemo, da duh okori in da sokolovanje ni polovičarsko, omejeno samo na fizičnost.

Poučni in vzgojni izleti pospešujejo družabnost, prijateljstvo, bratstvo in smisel skupnosti, vzajemne pomoči. V tem tiči močan socialni moment, ki ga je treba gojiti izven okvira naše organizacije je socialno zavarovanje za slučaj bolezni ali nezaposlenosti. Toda sokolsko prijateljstvo in bratstvo je činitelj neprecenljive vrednosti: zbirke za obotele brate, preskrba služb za nezaposlene sestre so bile med nami vsakdanji pojav. V tem se kažejo konkretni plovdi našega sokolskega bratstva. — Naši pogosti izleti v bližnje kraje, na bližnje hribe, v poletnem času kopalni izleti k Savi pod nadzorstvom vodni ali vodnice svojih telovadnih oddelkov so podpirali to idealno stremeljenje, ki obsega razne sestavine: skrb za zdravje, odvrčanje od pouličnega mestne življenja, poznavanje domače zem-

— Ljubljanski Sokol razpošlje v prihodnjih dneh svojemu članstvu poštneokovne položnice in vrhlo poravnave društvenih prispevkov. Prosimo brate in sestre, da vplačajo ali Din 23 t. i. Din 18 članarine za I. polletje in Din 7 župnega in saveznega poreza ali pa skupno za celo leto Din 43. Obenem prosimo, da vplačajo enkratni izredni savezni prispevek Din 20 omlatne in sestre, ki teza še niso storili. Odbor. 297/n

— Maškerada Sokola v Zagorju ob Savi, ki se vrši v soboto dne 14. febr. t. l. ob 19. obeta biti nad vse zanimiva. Vabimo vse naše sestre in brate kakor tudi od bratskih sosednjih društev, da se naše prireditve v veliki številu udeležijo. Preskrbljeno bo s vsem, kar bo duša poželela. Sviral pa bude neumorno pomožno sekstet tukajšnjega Glasbenega društva. Čisti dobiček je namenjen za sanacijo prizidka k Sokolskemu domu, ki ga je društvo dogradilo v preteklem letu. Zdravol Odbor. 297/n

— Na občnem zboru Sokolskega društva v Zagorju ob Savi in na seji dne 27. febr. 1925 se je konstituiral sledeči odbor: Starosta br. Poljšak Ferdo, podstarosta br. Drovenik Emerik, načelnik br. Slavoj Saks, načelnik prosvet. oddelka br. Lkar Ruda, tajnik Polde Mrnuh, blazajnik Majar Tone, Odborniki: br. Ahčan Rudo, Bežan Jože, Firm Ivan, Hladnik Franc, Jesth Mirko, Kolenc Lojze, Lazar Miloš, Stepišnik Franc, Weinberger Mirko, Kušar Gustel; namestniki: Koprive Marta, Jurgovici Jurij, Mrnuh Ivan, Godina Srečko, Korbar Karl, računski pregledniki Korošec Dragotin in Prestor Julija. Pri prvi redni seji se je kopiralo v odbor br. Petrilin Otmarija kot matrikarja oziroma pomožnega tajnika. Zdravol 298/n

Darujmo za sokolski Tabor!

Branislav Nušič:

Mona Vana.

Drugo dejanje.

Gospod načelnik starije v onih lepših hišah takoj pod gledališčem. Ima dve lepo opremljeni sobi, od katerih ima ena s svilo prevlečeno pohištvo, umetniške slike v bogatih okvirjih, široko palmovo listje v porcelanastih posodah in po tleh orientalske preproge. Gospodu načelniku se je pripetila zjutraj mala nezgodica in zato ni šel v pisarno. Pritepel se mu je v stanovanje človek, ki mu je rekel, da je brat svoje sestre. Ta njegova izjava ne bi imela drugače nobene zveze z gospodom načelnikom, toda vse je izgledalo, da je imela ta njegova sestra zveze z gospodom načelnikom. Zaradi tega je prišlo med njima do nekakšnega pojasnjevanja, po katerem je hotel gospod načelnik »brata« vreči skozi vrata, ali »brata« je zamahnil z roko in udaril gospoda načelnika nad levim očesom. Razumne se, da je nato »brat« zletel čez prag. To stvar bo gospod načelnik seveda prikril in javnost ne bo o njej ničesar ve-

dela. Zato ni šel zjutraj v pisarno in zaradi onega modrega znamenja nad levim očesom si je ovil mokro brisačo okoli čela.

Zelo neprijetno mu je bilo, ravno zaradi te brisače, ko mu je prijavil sluga neko gospo.

To je bila ona — gospa Persida. Vstopila je ponižno sklonjena, kakor bi vstopila vsaka prosilka, ko pa je dvignila glavo in pogledala malo bolje gospodu Miki v oči, je veselo zavrisnila: Ju, kaj si res ti — Mika? Vrag te vzemi, kakaj se nikjer ne pokažeš?

»Persida!« vpraša gospod načelnik začuden.

In potem sta sedla na svileni kanape, nad katerim je palma razširjala svoje liste.

»Jaz pa sem mislila, načelnik... načelnik, neka zver sem mislila, pa se mi je srce stisnilo in komaj sem prišla do vrat.«

Takšen razgovor se je moral pletiti med njima, ker je bil gospod načelnik še pred nekaterimi leti dijak v Beogradu in je bil na stanovanju pri neki tetki Nasti in je ista tetka Nasta vzgojila in negovala Toma Mihajloviča, kotlarja, in

je ta Toma bil zopet brat od tetke dnanjšnje gospe Perse. Zavoljo tetkih — in enakih odnosov sta se obe hiši tetke Naste in kotlarjeva povsem zmešali in Mika, današnji načelnik, je bil kakor brat takratne gospodične Perse. Igrala sta se »mance«, igrala sta se »slepe miši«, pa sta se neugnanca tako neke skrivala, da jih nihče po cele ure ni mogel najti. Narosled so njih otročje igre šle tako daleč, da je moral zavoljo njih tetka Nasta odpovedati Miki stanovanje, kotliar pa je moral zopet stopiti v intimno prijateljstvo s Karolino Holčarko.

Za Perso so mnogi mislili tedaj, da se ne bo omožila, ali glej, omožila se je in odšla na dečelo.

Od tedaj in do zdaj se Mika, odnosno gospod načelnik in Persa nista nikoli več videla. Zdaj pa naenkrat to srečanje na svilenem kanapeju, pod senco širokega palmovega listja.

Gospa Persa je povsem pozabila, zakaj je prišla. Zasanjala sta o svoji mladosti, onih lenih dneh, o igrah, o manceh in o slepih miših, tej tako primerni igri za nekoliko odraslo dečo.

Ali ko sta se dolgo, dolgo, dolgo

razgovarjala in ko ji je on rekel, da dobi njen mož službo in sicer tu v Beogradu, tedaj se je tudi ona domislila, da je treba domu, kjer gospod Paja, obkoljen od upnikov, ne sme pomoliti glave skozi okno.

»Pojdi, pojdi z menoj do naše hiše — pravi ona gospodu načelniku — hočem, da te vidi tudi moj mož, naj ve tudi on, da sva prijatelja od detinstva.«

»Pa kaj bi jaz tam?« se oteza gospod načelnik, čuteč, da mu ni še dovolj splahnela ona bunka na čelu.

»No, kar pojdi,« mu reče zopet Persa, »če ne za drugo, da boš vedel, kje stanujem.«

»No, pa naj bo,« odvrne gospod načelnik in gre skupno z gospo Persido.

Tretje dejanje.

Ista dekoracija, ko v prvem dejanju. Ona ulica v Palilulskem kvartu in ona hišica in oni gospod Paja, ki je obkoljen od upnikov in ne sme stopiti na ulico.

Gospod Paja ni vedel, da je moral zaklicati:

»Kdo je to?« Ali on ni tako zaklical, ker je v človeku z obličjem na čelu spoznal gospoda načelnika.

»Pomisli Paja! Midva se poznava že od detinstva, jaz in Mika.«

Gospod Paja se zdrzne in skoro pohodi nogo gospe Perse, hoteč jo opomniti, naj bo bolj uljudna z gospodom načelnikom, ali ona nadaljuje:

»Poznam ga, kakor tebe — to se pravi, ne kakor poznam tebe,« se popravi gospa Persa — »ker tebe sem soznala kot moža, njega pa poznam... skoro bi rekla, odkar sebe poznam...«

Pozneje je šlo že vse kakor v kakšni gledališki igri. »Mož s karijero,« gospod Paja, je dobil službo, gospod načelnik je prihajal zelo pogostoma na obisk, gospa Persa, »dobra gospodinja,« je vselej vsa srečna sprejela tovariša iz mladosti, kar pa je glavno — obseda je končana in gospod Paja sme stopiti iz hiše in iti po tisti ulici, po kateri se mu zljubi — v pisarno.

Zastavljeno

Dnevne vesti.

V Ljubljani dne 4. februarja 1925.

Krivci, ki so nam napravili Notranjsko!

V založbi knjigarne »Vreme« v Beogradu je pravkar izšla veleznalimiva brošura, ki nosi naslov: »Jadransko planje«. Ta brošura nosi podnaslov: »Kako in po čigavi krivdi je bil zamujen najugodnejši trenutek za njegovo rešitev«. Razpravo je napisal Adriaticus. Delo se nanaša na dobo, ko sta Lloyd George in Clemenceau dne 14. januarja 1920 v zadevi jugoslovensko - italijanskega spora glede Reke stavila predlog, naj Jugoslavija prizna Reko kot neodvisno državo pod garancijo Društva narodov in teritorialno zvezo reške države potom obalne ceste s kraljevino Italijo proti temu, da pripade kraljevini SHS vsa železniška proga od Reke proti severu preko St. Petra in Postojne. Ta posredovalni predlog sta Francija in Anglija stavili kot nekaj ultimata naši državi, poudarjajoč, da stoji Jugoslavija pred alternativno, da sprejme v celnem obsegu ta predlog ali pa da riskira uveljavljanje londonskega pakta.

Adriaticus opisuje pogajanja, ki so se o Lloyd Georgevem posredovalnem predlogu vršila med našo mirovno delegacijo in takratno našo vlado na eni strani in med francosko in angleško vlado na drugi strani, ter slika na podlagi uradnih dokumentov razvoj dogodkov v tej kritični dobi. V bolj razumevalne svojih izjavah podaja avtentične dokumente o vseh teh pogovorih. Med drugim navaja: Posredovalni predlog Lloyda Georgea in Clemenceaua o rešitvi jadranskega vprašanja z dne 14. januarja 1920, razne sejne zapisnike naše mirovne delegacije in njeno korespondenco s kraljevsko vlado in z vrhovnim svetom mirovne konference. Ti dokumenti se nanašajo na čas od 12. januarja 1920 do 15. februarja 1920.

Naša mirovna delegacija, katere član je bil, kakor znano, kot minister zunanjih del voditelj sedanje naše opozicije, dr. Ante Trumbić, je razpravljala o Lloyd Georgevem predlogu in dr. Trumbić je bil mnenja, da je treba ta predlog a limine odbiti.

Prav nasprotno stališče je zastopal prvi delegat našega mirovnega zastopstva sedanji ministrski predsednik Nikola Pašić. Pašić je predlagal, da naša država sprejme francosko - angleški posredovalni predlog ter je svoj predlog utemeljeval, kakor je razvidno iz sednjega zapisnika naše mirovne delegacije z dne 15. januarja 1920 takole:

»Mi stojimo pred alternativno, da sprejmemo ta predlog na sebi in da pri tem zahtevamo govorke korekture ali pa da ga odbijemo. Mistim, da bi bilo pogrešno, ako bi ga odbili... Računamo lahko na to, da nas bosta Wilson in Amerika tudi nadalje podpirala, toda eno je gotovo, da ne bosta proti Italiji nikdar nastopila z vso ostrorjso. Na drugi strani pa se pojavlja vprašanje, kako bo mirovna pogodba sprejeta v Ameriki. Kakšen bo položaj predsednika Wilsona? Ali bo Amerika vstopila v svoji opoziciji proti Italiji? Na ta vprašanja je sedaj težko odgovoriti. Zato se držimo Wilsona, uvažujemo pa obenem, da nam vedno ne more stati ob strani. Sprejmemo torej ta posredovalni predlog v načelu in skušamo dobiti gotove korekture.« — To svoje mišljenje je Pašić z vso doslednostjo in trdovratnostjo zastopal do konca. To je razvidno iz vseh dokumentov, ki jih priobčuje Adriaticus. Z isto neupogljivostjo je zastopal nasprotno stališče dr. Trumbić. Dr. Trumbić je zahteval, da mora naša vlada francosko - angleški posredovalni predlog z vso odločnostjo odbiti in je za to svoje stališče pridobil tudi takratnega ministrskega predsednika, sedanega voditelja opozicijskega bloka, Ljubo Davidoviča. Se v najkritičnejšem trenutku dne 15. februarja 1920 je pisal, kakor je razvidno iz zadnjega v tej brošuri priobčenega dokumenta »Ljubi Davidoviću, pismo, ki ga je zaključil z besedami: »Vstrajajmo in ne popuščajmo!«

In kaj je bila posledica? Posledica je bila, da smo izgubili vso železniško progo Rake - Postojna - St. Peter - Reko in vso Notranjsko s severnim delom Istre. Nazorno to predčujejo karta, ki je pridejana Adriaticovi brošuri!

Kdo je torej kriv nesreče, ki je zadel našo Notranjsko?

Sedanji voditelj opozicijskega bloka dr. Trumbić, Ljubo Davidović in Korošec, njih zavezanci.

Kdo izmed Notranjcev more sedaj voiti dr. Korošca, ki je napravil Notranjsko?

Visoko odklovanje. Delegacija Jeruzalemske patrijarhije je na povratku skozi Beograd odklovala ministrskega predsednika Pašića in zunanjega ministra dr. Ninčiča z redom sv. groba. Z istim redom druge stopnje so bili odklovanji šef kabineta zunanega minist-

strstva Vukčević, šef kabineta ministrskega predsedstva Hristić, šef protokola v zunanjem ministru Novaković in svetnik Antić.

Ljubljanska občina in država. Pišejo nam: Slehern davkoplačevalec ljubljanski čuti danes posledice klerokomunističnega režima na magistratu in jih bo čutil še dolgo vrsto let. Pa ne le to: Ljubljanska občina tiči danes v milijonskih dolgeh, za katere ne zmaguje niti letnih odplačil na amortizaciji in obrestih! To je neovrgljiva resnica, ki se z nobenimi frazami, ali pa sofizmi ne da odpraviti! Kredit mestne občine je padel pod ničlo in dvigniti bi ga moglo le umno gospodarstvo in skrajna štedljivost. To je pa mogoče le, če dobi Ljubljana napreden občinski svet, kakor ga je imela do predzadnjega časa. Potem sme pa računati tudi na finančno podporo od države, kar je dala vlada razumeti tudi že bivšemu županu dr. Periču in podžupanu dr. Stanovniku, ko sta lansko leto beračila okrog ministrstev v Beogradu. Zato Ljubljanci, če hočete mestni občini dobro — in tudi sebi! — volite že sedaj pri skupščinskih volitvah kandidata Narodnega bloka.

G. Ema Destinova v Ljubljani. Snoči je prispela v Ljubljano odlična umetnica bratskega češkega naroda gospa Ema Destinova in nastopi v naši operi v petek zvečer kot Marinka v Prodani nevesti. Odlično umetnico iskreno pozdravljamo v naši sredi v pričajanju, da bo njena umetnost poglobila stare stike bratstva in vzajemnosti med Čehoslovaki in Jugoslaveni. Iskreno nam dobrodošla!

II. književna tombola. Ponovno opozarjamo, da sta bili pri prvem zrebanju izžrebani številki 45 (petinštirideset) in 90 (devetdeset). S tem so bile zadete tudi vse ambe. Pri drugem izžrebanju je bila izžrebana tretja številka, t. j. številka 4 (štiri) in se je s tem pričela igra za terne. Zato prosimo pokrajinski odbor Jugoslovenske Matice vse one, ki imajo na svojih tombolskih tablicah vse tri navedene številke v eni vrsti, da mu iste vpošljejo najkasneje do petka 6. t. m. v svrhu razdelitve dobitkov.

O pokojnem poštnem direktorju dr. Debelaku se izraža dr. Dragutin Dučić, gen. direktor drž. računovodstva v Beogradu v svojem sočasnem pismu na pokolnikovo rodbino takole: »Težko me je zadel ta žalostna vest in ne morem se vživeti v misel, da je naša domovina izgubila svojega delavnega sina in redkega patrijota. Plakam nad težko usodo, ki je bila tako neusmiljena... Ne samo mi, ki smo ga do bro poznali, temveč tudi vsi oni, ki so čuli o njem in njegovem uspešnem delovanju morajo obžalovati njegovo smrt. Zasluge našega dragega dr. Janka Debelaka niso znane samo v mejah Slovenije temveč širom prostrane domovine. Organizacija pošte, telegrafske in telefonske službe v Sloveniji je bila idealna, urejena kakor v vsaki inozemski državi. Bil je v svoji stroki prvi, njegovi navesti so se iskali in uvaževali, on je bil avtoriteta. Kdor ve, v kakšnem stanju je neprijatelj zapustil pošto, telegraf in telefone v naši državi, ta zna ceniti njegovo delo. Z razmeroma skromnimi državnimi materialnimi sredstvi je v kratkem času uredil pošto službo in vsak mora priznati koliko ljubezni, požrtvovalnosti in osebne energije je potrošil pokojni dr. Debelak v dobi teh šestih let, da je postavil pošto na tako zavladano vredno višino. S kakšnim patriotizmom je bil navdahnjen ta energični človek, je najboljši dokaz to, da je po osvoboditvi izpod tisočletnega neprijateljskega jarma očistil vsak poštini urad od tujih protinarnodnih elementov in jih zamenjal do zadnjega z domačimi in narodnimi ljudmi. Imamo edini primer, v zgodovini morda, da je v najbolj važni državni ustanovi, ki ima orke stike z narodom, takorekoč preko noči vrnil in za vselej onemogočil sovražni oficijelni nemški jezik. To je dovolj, da lahko našega dragega prijatelja smatramo za največjega narodnega delavca. Zato njegova smrt ni mogla ostati neopazena niti v Beogradu. Ob pokrebu načelnika ministrstva pošte Sava Tutundžića so se govorniki spominjali tudi v izbranih besedah patrijotskega dela pokojnega Debelaka.«

Poziv vpokolenim železniškim privržnikom, miloščinarjem, nezgodnim rentkom in vdovam. Pozivamo vas, da takoj oddaste svoje slike pristojnim ex. postalačnim oddelkom, da dobite legitimacije za železniško vožnjo, ki jih nato oddašete na direkcijsko. Obvestite vse prizadete, da ne bo imela direkcijska kakor tudi ne postajenačelniki prevelikih sitnosti z zamudniki. V Ljubljani stanujoči naj oddajo svoje slike v pisarno za legitimacije, kakor po navadi. — Predsedstvo društva železniških vpokolenec.

Jože v dolgočasnih družbi: »Kam čemo danes iti? Tone: »Danes gremo v Kazino na natakarski ples, ker vem, da bode zabavno!« Jože zopet: »Jaz sem za to! Torej ob 8. začetek, ob 9. se dobimo v Kazini, bodi točen! Na veselo svidenje!«

Črnomelj. Mestna občina v Črnomlju je poklonila tukajšnji Knjižnici Narodne žitnice, upoštevajoč kulturno-prosvetno delo, ki ga vrši med Belokranjci velikodušno dar znesek Din 1000. Najlepša hvala. Ljubo Marič, t. c. knjižničar.

Daljni potres. Dne 2. februarja okoli 21.5 je zaznamoval veliki potresomer potres v daljavi kakih 9000 km. Za nekaj dni beleži aparat s kratkimi presledki močno vznemirjenje zemlje valed viharjev na severu in zahodu našega kontinenta. — Prof. dr. A. Šolan.

Smrtva kosa. Umrli je včeraj na Vrhniki za. Franciška Korenčan iz znane narodne Korenčanove obitelji. Pokojnica je bila vlečeglada gospa, ki je živela v vseh krogih splošno spoštovanje in velike simpatije. Pogreb bo v četrtek 5. tm. ob 15. Blagi gospoj bodi ohranjen prijazen spomin!

Zlat dež v Jugoslaviji. Ni to pravilica iz tisoč in ene noči, niti grška pravilica o Zensu, temveč resničen dogodek. Tako vsaj poroča dunajska »Neue Freie Presse«. Na jugoslovensko-avstrijski meji se je te dni primeril zanimiv slučaj. Jugoslovenski carinski organi so zalotili nekega potnika, ki je skušal iztihnati slet denar v Avstrijo. Pri aretaciji pa je potnik v neopaženem trenutku vrzel vrečko s cekini skozi okno v vlek, ki je baš odhajal. Potniki so bili naravno zadivljeni nad zlatim dežjem. No, pregovor pravi: slova jači, nesloga tlačiti. Med potniki je nastal za cekine prepri in pretep. Morda bi bilo tudi več razbitih glav, da se ni pojavil avstrijski carinik, ki je cekine zaplenil in tako se je zopet uveljavila stara prislovica, da kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima.

Popravek. Občni zbor delniške družbe združenih pivovaren Zalec in Laško v Laskem se vrši v sredo dne 18. februarja ob pol 11. dopoldne v pisarniških prostorih v Laškem.

Strašen samomor se je pripetil v Zalogu v dornherški občini. Posestnik Josip Marec je že dalje časa kazal, da je hud boleč na živcih. Revažu se je začelo mešati, kadil je zbežan okoli in se čudno obnašal. V četrtek si je izposodil pri sosedu rožni venec, potem je dolgo časa molil doma. Nato pa prišel v kuhinjo in si vprico družine zabodel velik nož v prsa. Ker ni bil mrtvo zadet, je pohitel v sobo, se tam zopet zabodel v prsa in si prerezal trebuh. Smrt je nastopila takoj. Pokojnik je bil zadnje čase v hudi stiski radi preskrbe družine.

Cela vas zgorela. Iz Sombora poročajo, da je v noči od 1. na 2. tm. zgorela cela vas Kokud. Na kraj nesreče je bil odposlan pomožni vlak.

Micka pravi Nežki: »Jaz grem na ples natakarski v kazino! Nežka odgovori: »Jaz pa tudi in vse moje prijateljice, ker vem, da bo lušno, tako, da bo prišel, vsak na svoj račun! Mlado in staro se bo vrtele spet enkrat!«

Elaine zabave in druge boljše zabave zahtevajo smoking-frag, ki ga lahko po najmodernejši frizuri in frizuri ang. sukna in po zelo nizkih cenah dobite pri tvrdki 34 L

Drago Schwab, Ljubljana.

Koliko se je pojlo v poplno preteklo leto v Zagrebu. Zagreb je bilo že od nekdaj »dobro živeče mesto« in je tudi še danes. »Zagreber Tagblatt« navaja statistiko, koliko se je v preteklem letu pojlo in v poplno v Zagrebu. V splošnem je iz te statistike razvidno, da se v Zagrebu ne šteje tako z jedjo in pijačo. Preteklo leto je bilo v zagrebški klavnici zaklanih 18.690 glav rogate živine, 44.435 telet, 60.829 svinj, 997 glav mlade živine in 314 konj; drobnice je bilo zaklane 7808 komadov. Svežega mesa in slanice je bilo v Zagreb uvoženo 200.000 kg prekajenega mesa 965.250 kilogramov. Masti se je uvozilo 1.596.595 kilogramov. Se večja pa je naravno statistika o pijačah. Vina se je popilo 79.300 hl, piva 41.000 hl, skupaj torej okoli 120.000 hl. Ker šteje Zagreb 120.000 prebivalcev, opade na vsakega prebivalca letno 1 hl. Zagnan in likerjev se je popilo v Zagrebu 339 hektolitrov, šampanjskih steklenic se je izpraznilo 22.375. Torej ima Zagreb zdrav in velik železodek.

Na ameriški rojak — žrtev zločina? Poročali smo svoječasno, da se je v kraju Chisholm, država Minnesota, v Ameriki, obesil naš rojak Matevž Pernel. Dne 25. decembra so ga našli otroci obeseneega v drvarnici. Kakor poroča sedaj ameriški list »The Duluth Herald«, je postal Pernel verjetno žrtev zločina. Razširjene so govorice, da je imel Pernel na glavi več ran. Zato je mestni corover v Chisholmu odredil, da se Pernelovo truplo odkopije. Umora rojaka Pernela je osumljenih več oseb, ki bodo aretirane.

Iz Ljubljane.

Stavbena gibanja v Ljubljani tudi letos ne boj Tudi za letos se nam obeta slaba perspektiva v stavbni podjetnosti! Čim bodo načrti za zgradbo palače »Poslno-čerkovnega urada« odobreni, se prične kopati temelj ob Aleksandrovi cesti in Tommanovi ulici. Zidarska dela bodo zavzela približno eno leto. Svoletno namenu bo zgradba izročena v poletju 1926. Parcela tik Kreditne banke (ob Aleks. cesti) bo, kakor se čuje, tudi v kratkem zazidana; odprdana bo pa le pod pogojem mestne občine, da se zgradi tam stanovanjska hiša. O zgradbi nujno potrebnih šolskih poslopj na Ledini in v Toman-Gajevi ulici tudi za letos ni govora, ker ni kredita in manjka mestni občini sploh denarja za take obsežne stavbe. Prihodnji mesec prično ometavati in snaziti dograjanja poslopja »Okrožnega urada za zavarovanje delavcev« ob Miklošičevi cesti. Na Mirju je dvoje še ne zmetanih hiš. »Ljubljanski dvor« bo letos dobil uporabno dovoljenje. Mestna obč. bi pri sedanjem pomanjkanju stanovanj dobro storila, če bi poslopje mestnega skladišča v Stralski ulici za eno nadstropje zvisala in adaptirala za troje ali četrto stanovanj. Na Resljevi cesti nadaljuje tvrdka Accetto zidarska dela pri poslopju mestne občine poleg pilmarne. Regulacija Stralske ulice bo tokom letošnjega leta končana. Novih zgradb ni do sedaj še nič prijavljenih, dal so cene za stavbišča in material že znatno padle. Snuje se na novo stavbna zadruga za male stanovanjske hiše ob periferiji. Zadruga odprave amonidnišča v ljubljanskega polja obeta biti letos definitivno rešena. Ljudje raznih stanov, ki prebivajo že od prevrata sem po vagonih, kletih in podstreljih, bombardirajo neprestano mestno občino s predlogi za stanovanja na Gradu

in v mestnih poslopjih sploh. Takih strank, ki nimajo niti danes še dostojnega stanovanja je v Ljubljani še 3-400!

Dr. Peričev ameriške posloje za Ljubljano. Eno leto je že tega, odkar je dr. Perič v javni seji razpodelega občinskega sveta sporočil, da ponuja neki ameriški bančni konsorcijski mestni občini en in pol milijona dolarjev posojila. Kaj je s tem posojilom g. dr. Perič?

Jugoslovenska-Češkoslovska Liga v Ljubljani. Občni zbor društva se vrši v torek, dne 17. februarja ob 8. zvečer v restavraciji »Zvezda«. V smislu odborovega sklepa se bodo vršili po enkrat na mesec redni sestanki odbora, članov in prijateljev društva; na teh sestankih se bodo obravnavale aktualne zadeve društva; prvi sestanek te vrste se vrši v torek, dne 10. februarja ob 8. zvečer v restavraciji »Zvezda«. Liga bo priredila tekom leta serijo predavanj s skopitimi slikami. Dne 7. maja pa proslavi društvo 75 letnico prezidenta Masaryka z akademijo in plesom v dvorani Kazine. Opozarjamo že danes vsa ljubljanska društva in jih prosimo, da se blagovolijo ozirati na to prirediteljo. Za spomlad pripravila Liga izlet svojih članov v Češkoslovske republiko. Natančnejši spored izleta in podrobnejše informacije objavimo kasneje.

Udruženje jugoslovenskih inženjerov in arhitektov, Sekcija Ljubljana, vabi svoje člane na VI. redni občni zbor, ki se vrši v soboto dne 28. februarja 1925 ob 16. (štiri) popoldne v dvorani univerze v Ljubljani s običajnim dnevnim redom. 293/n

Diljaška predstava v drami. V četrtek dne 5. februarja se vrši v drami diljaška predstava in se pri tej priliki vprizori Rostandova komerija »Cyrano de Bergerac« v vzornem klasičnem prevodu. Cene za to predstavo so izdatno znižane in je predstava namenjena v prvi vrsti našemu dijstvu, na drugi drugemu občinstvu. Glavno vlogo Cyrana igra g. Lev ar. Začetek predstave ob 15. popoldne.

G. Ema Destinova v naši operi. Pevka svetovnega slovesa g. Ema Destinova nastopi v petek v vlogi Marinke v »Prodani nevesti«. Predstava je izven abonementa. Par sedetev je še na razpolago.

Gost g. Ado Darjan v Travlati. Pri današnji predstavi opere Travlata poje vlogo Alfreda prvikan na našem odru gospod Ado Darjan. Tenorist Darjan se je z dosedanjimi svojimi kreacijami izredno priljubil našemu občinstvu in preničnim smo da bo dosegel s svojimi odličnimi zmoglostmi in umetniško ambicijo tudi pri Travlati popoln uspeh. Predstava se vrši za red 2.

Prazničen tečaj za srbohrvaščino priredi Sentjakovski napredno društvo. Priglasje sprejema Sentjakovska knjižnica Star trg 11 ob navadnih poslovnih urah od 4. do 4.8. zvečer do 15. februarja.

Danes zvečer ob 8. uri v Uniom KONCERT PEVSKEGA ZHORA GLASBENE MATICE. Vstopnice v Matični knjižnici in pri koncertni blagajni. 293/n

Diljaške gospodinjje imajo v četrtek dne 5. t. m. ob štiri popoldne redni mesečni sestanek pri »Novem svetlu«. 301/n

Iz Celja.

Koncert »Glasbene Matice« mariborske v Celju. Za ponedeljek dne 2. tm. je bil napovedan koncert mariborske »Glasbene Matice« v Celju, na katerem je pevski zbor Glasbene Matice in njen orkester — pomnožen z godbeniki voljaše godbe — izvajal veliko dvojakovo skladbo »Mrtvaški ženine«. Prostorna dvorana Celjskega doma je bila že pet dni pred koncertom, kljub dostavitvi novih sedetev, popolnoma razprodana. Koncerta se je slasti udeležilo mnogo občinstva iz daljnje okolice. Ob 14. uri popoldne se je abralo pred celjskim kolodvorom in na peronu ogromno število občinstva, da pozdravi drago mariborske goste. Po prihodu vlaka je pozdravil Matičarje v imenu celjskega mesta župan dr. Hrašovec, za Glasbeno Matico v Celju njen predsednik ravatelj Gruden in imenoma Celjskega pevskega društva aleja predsednik Fink. V prisrčnih besedah sta se zahvalila za pozdrave predsednik pevskega oddelka mariborske Glasbene Matice Arnaud in predsednik Glasbene Matice ravatelj dr. Tomlinšek. Živahno pozdravljeni ob številnega občinstva so gostje nato odšli v Celjski dom, kjer se je točno ob 8. prišel veliki koncert. Velika dvorana je bila polna do zadnjega kotička. Mariborska Glasbena Matica je s izvajanjem »Mrtvaškega ženine« pokazala bogat sad svojega smotra in kulturnega dela. Izvajanje pevskega zbora je bilo temeljito in dinamično pogljobno. Solisti so se odlikovali po precizni interpretaciji svojih pevskih partov. Zlasti je vzbujal splošno pozornost bogati, obsejni in zvočni bas — bariton p. Kolba. Z uspehom sta tudi rešila svoji težki vlogi gđca. Vladimirova in g. Živko. Orkester je spravi v mojski prednaenjem vse motive in efekte do polne veljave, samo mestoma je bilo izvajanje malo preglasno — škodo solo — mest. Navdušenje občinstva je raslo od pavze do pavze in dvorano so pretresali glasni vzklipi priznanja in frenetični aplavzi. Mariborski Glasbeni Matiči sta bila podarjena od celjske O. M. in C. P. D. dva krasna litorviva v enca. Po koncertu se je razvil v mali dvorani neprilijeni družabni večer v čast gostom, na katerem so se izmenjale ustvilne nprilke. Gostje so se ob pol 12. ur ponovili srčno pozdravljali od celjskega občinstva odpejali v Maribor.

Zaključke prvega tečaja na celjskih šolah. Vse celjske osnovne in strokovne šole so zaključile prvi semester v soboto dne 31. januarja. Kljub neugodnim okolnostim razmeram — prvi tečaj se je pričel radi škrtatice šole 1. oktobra in pouk se je moral tudi pozneje iz istih vzrokov za deset dni prekiniti — je učni uspeh na osnovnih šolah prav lep, na meščanskih pa po večini prav zadovoljiv. Srednje dobro je zaključila trgovska šola. Na gimnaziji se semester še ni zaključil.

Iz Maribora.

Občni zbor Prostovoljnega gasilnega društva v Mariboru se je vršil v soboto dne 31. januarja. Občni zbor je bil izredne važnosti zato, ker se je požarna bramba, ki je imela doslej popolnoma nemški značaj, odločila k prepotrebni reformam. Sklenjeno je bilo med drugim, da se uvedejo slovenska povelja ter da se ustanovi Zveza požarnih bramb za mariborsko oblast s sedežem v Mariboru. Sprejete so bile tudi nove določbe glede alarmiranja za časa požara po telefonu, o subvenciji mestne občine, glede objavljanja poročil o požaru itd. Za predsednika novega odbora je bil izvoljen g. Volter.

Strašna nesreča v Ptutu. Pretekli četrtek se je dogodila v vinogradu posestnika Strohmalerja iz Ptuta strašna nesreča, čije žrtve je postala njegova soproga Netty. Teda dne je odšla Strohmalerjeva iz Ptuta v svoj vinograd. Ker se je že večkrat primerilo, da je bilo v inčarsko hišico vltimljeno, ne da bi se moglo krivice izslediti, si je Strohmalerjeva nabavila samostrelno napravo, da tako zavaruje hišico pred vltomom. Ko je prišla torej v četrtek do vinčarje, je pozabila aparat zapreti in je nltihudega sluteč vstopila. Samostrelna naprava se je sprožila in ves naboj je Strohmalerjeva udaril v trebuh. Nesrečna žena se je težko ranjena zgrudila na tla. Niene obupne krike na pomoč so čuli bližnji sosedje, ki so jo prenesli v hišo ter nato o nesreči obvestili soproga. Prispelo je tudi več zdravnikov, ki so ponesrečeni nudili prvo pomoč, vendar je Strohmalerjeva podlegla ponoči poškodbam.

Mariborski občinski svet.

Snoči je bila peta redna seja mariborskega občinskega sveta, ki se je vršila še nekako v znamenju predstoječe volilne bitke. Predvsem so skušali izkoristiti ta položaj klerikalci in Nemci, vendar je ostal vsak njih poskus brezuspešen. Kot prvi je poročal v občinskem svetu župan dr. Leskovar, ki je razpravljal nekatere tekoče zadeve. Zatem je župan razpravljal o vprašanju avtonomije mesta Maribora, vendar odsek, ki razpravlja o tem vprašanju, še ni rešil te zadeve. Župan je pričel tudi okrožnico, v kateri veliki župan sporoča, da je agende prosvetnega oddelka bišve pokrajinske uprave prevzel oblastni prosvetni referent in da se po izvedbi zakona o samoupravi prenese agende bivših okrajnih šolskih svetov na sreske referente. V Mariboru prehajajo torej agende na sreskega referenta za levit breg. Dr. Leskovar je mnenja, da pomeni ta okrožnica velikega župana kršitev avtonomije mesta Maribor in je zato predlagal, da se vloži pritožba na upravno sodišče. Proti temu je energično protestiral dr. Kukovec in zahteval od župana, da se drži določenih mu smernic. Zadevo bo imel razrešiti šele najprej tozadevni odsek, ki bo izvršil vse informacije glede zopetnega prenosa vseh onih agend, odvzetih sivečasno mestni občini ter bo na prihodnji seji občinskega sveta, a poročal o novih sklepih in nadaljnjih korakih. Sklenjeno je bilo, da župan z odsekem vred intervenira pri velikiem županu. Debat o tem je trajala še dalje časa, za tem pa je občinski odbornik Pflimer (Nemec) protestiral proti letnemu zaključku za leta 1919 do 1923, češ, da ni imel časa proučiti računskih zaključkov. Zavrnil ga je podžupan dr. Lipold, ki je predlagal, da se vrši glasovanje glede sprejetja računskih zaključkov. Nemci so se glasovanja vzdržali. Za tem so se razpravljala razna vprašanja tako glede prodaje vojašnice, ki jih namerava kupiti od mestne občine komanda mesta. Točka je bila stavljena z dnevnega reda in se je razpravljalo o njej na tajni seji. Živahna debata je nastala tudi glede rešitve stanovanjskega vprašanja, za katero se je zavzel zlasti veliki župan dr. Pirkmayer, ki je stavil več predlogov glede preureditve konjuške vojašnice v stanovanjske hiše. Proti temu so nastopili klerikalci, češ da občina ni v stanu izvesti tega problema. Dr. Lipold, katerega so podpirali tudi socialisti, je zahteval, da mora mestna občina na vsak način skrbeti, da se ublaži stanovanjska beda in mora akcijo velikega župana podpirati. Končno je prodrli ta predlog in je upati, da bo vsled energične akcije g. velikega župana stanova. beda v Mariboru kmalu omiljena. Predloga obč. svetnika Stabeja glede preureditve oddelka za socialno skrb in glede akcije za postavitve spomenika Slomšku, sta bila izročena odseku.

Proračun mestne občine za leto 1925, o katerem se je nato vršila glavna razprava, izkazuje okoli 10 milijonov Din izdatkov. Ta vsota bi se vporabila za zgradbo novih cest, kanalov, higijskim predpisom odgovarjajočih stranišč, preureditve hladilnice v mestni klavnici, nakup cestnega valjarja in za zgradbo novega poslopja za električno podjetje. Proračun je bil sprejet, proti so glasovali le Nemci. Sprejeti pa so bili poleg tega tudi predlogi glede skrajnega štedenja. Za tem se je vršila še razprava o rešitvi raznih vlog glede podpor društvo, podelitve koncesij, odpisa raznih pristojbn itd., nakar je bila javna seja zaključena.

Turistika in sport.

V hitrostnem drsnju, ki se je vršilo istočasno v Dawosu, je zmagal Avstrijec Pollatschek s 5 točkami pred Bootom, ki jih ima 9.

Prška Sparta je zmagala v dveh hokejskekmah na ledu, in sicer proti dunajskemu Eislaufvereinu z 2 : 1, drugi dan pa proti kombiniranemu dunajskemu teamu s 3 : 1.

Arne Borg v Ameriki. Arne Borg, glasoviti švedski plavaj v svetovni rekorder, je prispel v Ameriko, kjer se bo meril z Johnny Weissmüllerjem. Za njegov nastop vlada ogromno zanimanje. Z njim je prispel tudi Fince Steenor, zmagaalec v maratonskem teku na pariški olimpijadi.

Zagreb: Hašk — Concordia 4 : 3; Gradjanaki — Zagreb 12 : 0.

Gospodarstvo.

Švicarski glas o dinarju.

Vodilni švicarski dnevnik »Neue Zürcher Zeitung« objavljala zanimiv članek o našem dinarju. Članek je napisal dunajski gospodarski publicist dr. Otto Deutsch. Članek se glasi:

»Srednjeevropske valute so se v zadnjem letu splošno tako stabilizirale in izenačile, da čudno učinkujejo večje izpremembe teh valut. Tako je n. pr. iznenadil zadnji porast dinarja s svojim naglim skokom, ki je kazal znake senzacionalnega napredka. Prvih deset dni januarja je poskočil dinar na mednarodnih tržiščih za 10%, 9. januarja pa je dosegel vrhunec. V New Yorku je ta dan notiral 1.90, kar pomeni 10% predvojnje paritete (19.30). Ta skok pomeni največjo višino, odkar nastala dinar v zadnjih dveh letih. Leta 1922/23. je prestopil dinar težko krizo. Tedaj je prevzel finančno ministrstvo dr. Stojadinović, ki zastopa smer svobodne valutne trgovine in ki je obenem pristalš delfacijske politike. S prvimi svojimi odredbami je ukinil devizne omejitve, kar je povzročilo, da je dinar padel na vseh mednarodnih tržiščih (v New Yorku 22. januarja 1923. 0.70). V sledečih mesecih se je dinar vzravnal ter dosegel konec leta 1923 vrednost 1.13 za 100 Din. Leta 1924. je dinar zopet narasel za 33%. Konec 1924. je 100 dinarjev notiralo v New Yorku 1.50 dolarjev. Po novem letu se je pojavil prisiljeni porast dinarja in sicer točno med pravočasnimi božičnimi prazniki (7., 8., 9. januarja), ki je privedel do ugodoma navedene višine. Jugoslovenska Narodna banka, ki je pri prejšnjih prilikah regulirala porast dinarja s tem, da je izdajala v inozemstvo čeke na Beograd in sprejemala v Beogradu inozemska plačilna sredstva, ni mogla intervenirati radi praznikov, kar je izrabila mednarodna špekulacija in dvignila dinar v višino. 10. januarja pa je zopet Narodna banka posegla na borzo ter povzročila zaželjeno redukcijo dinarjeve vrednosti. V sredini januarja je Nato Narodna banka popolnoma obvladala dinar. Dinar bo še nadalje mirno raste in se dvigal. Za ta porast jamčijo izjave finančnega ministra dr. Stojadinovića, ki si je osvojil kot edino smernico jugoslovenske valutne reforme — deflacijo. Dr. Stojadinović odklanja devalvacijo ter se zavzema za nadaljnjo dinarsko učvrščenje. Na ta način namerava doseči kar nemočnejšo stabilizacijo. Deflacijo izvaja v Jugoslaviji Narodna banka v soglasju z vlado. Najprej so ukinili izdajo novih novčanov. Novčanični obtok znaša približno šest milijard, in se ni pomnožil niti tedaj, ko je radi povečanega trgovskega prometa izbruhnili občutno pomanjkanje denarja in ko so splošno zahtevali, da se s pomočjo novih novčanov olajša kreditni položaj. Istočasno so se povišali državni dohodki s pomočjo davčne reforme. Nadalje so se ukinile uvozne in izvozne prepovedi ter so se oživela tržišča. Žitni uvoz se je forsiral z olajšavami. Prodnkacija pa se je pospešila s pomočjo inozemskih kreditov za železnice in pristanišča. Ti ukrepi so večinoma uspeli. Jugoslovensko gospodarstvo se v zadnjem času konsolidira. Državna in trgovinska bilanca sta izravnani. Samo še notranje-politične težkoče zadržujejo gospodarske pridobitve. Vseled teh težkoče se pa ni mogel uzakoniti novi proračun, beogradska, deloma agrarno orijentirana vlada ne pospešuje zaostali industrije. Na splošno pa se gospodarska politika ne meša v notranjopolitična vprašanja ter bodo vsled tega uspešna finančna načela dr. Stojadinovića. Le industrija in finančni svet trpi radi inflacijske politike. Zelo številne so bile insolventne v trgovini in industriji leta 1924. Banke

se bore z znatnimi težkočami, krediti se dovoljujejo s fantančnimi pogoji, industriji primanjkuje inozemski krediti, domači krediti so zelo dragi. Kreditno pomanjkanje je tako veliko, da nudijo neki bančni zavodi za vložke do 20%, dočim znaša uradni diskontni stavek Narodne banke 6%. Narodna banka namerava kreditnim zavodom določiti maksimalno obrestno mero, in sicer 10%. Ne glede na vse to, bo agrarna država, kakršna je Jugoslavija, mnogo lažje prebolela deflacijo, kakor n. pr. industrijska Češkoslovaška. Dokler bo načeloval dr. Stojadinović jugoslovenskemu finančnemu ministru, bo dinar raste. Pri tem se bo dosegla neka meja, ker so jugoslovenske žitne cene, posebno cene koruze, vsled porasta dinarja že skoro dosegle ameriške cene. Tekom zadnje dinarske porasti se je trdilo, da je porast izšel iz Wallstreeta in da so hoteli ameriški finančniki onemogočiti konkurenco jugoslovenske koruze ameriški. ki se v veliki količini nahaja v severoameriških skladiščih. Zanimivo je vsekakor, da spada dinar med tiste maloštevilne valute, ki še niso stabilizirane in s katerimi se hoče še dalje eksperimentirati. Deflacijske politike ni doslej škodila državi. Zeleti pa je, da uspe tudi bodoči ta eksperiment v interesu evropskega gospodarstva.

—g Krediti Narodne banke. Na planinski seš beogradske trgovske zbornice je poročal M. Gjurić o kreditih Narodne banke. Iz njegovega poročila posnemamo, da so znašali izvozniki krediti Narodne banke 1. 1922 348.000.000, 1. 1923 165.000.000 in 1. 1924 255.000.000 Din. Rednih kreditov je bilo 1. 1922 1.537.000.000, 1. 1923 1.317.000.000 in 1. 1924 1.103.000.000 Din. Od teh so dobila trgovska podjetja, ki se pečajo z izvozom 63.966.000, industrijska in industrijska podjetja 230.968.000, trgovska podjetja, ki se pečajo z uvozom 101.350.000, obrtniki in manjša domača podjetja 10.374.000, denarni zavodi 606.900.000, poljedelske zadruge 9.300.000, ostala podjetja in ustanove 80.336.000 Din. Kredit do 50.000 Din je dobilo 1317 tvrdk, od 50—100.000 Din 481 tvrdk, nad 500.000 Din pa 273 tvrdk.

—g Delnice Narodne banke bodo notirane na zagrebški borzi. Član upravnega odbora Narodne banke dr. V. Turković je predlagal, naj bi odsele notirale delnice Narodne banke na zagrebški borzi. Upravni odbor je na svoji seji 30. jan. ta predlog sprejel.

—g Nemčija kupuje v Jugoslaviji baker. »Berliner Tageblatt« poroča, da je »Metallgesellschaft« v Frankfurtu n. M. nakupila večje količine bakra v Jugoslaviji. Gre baje za 1000 vagonov bakra.

—g Naš izvoz v 1. 1924 je znašal po zadnjih statističnih podatkih 9½ milijarde dinarjev. V primeri s predlanskim je bil po količini za 29%, po vrednosti pa za 18½% večji.

—g Dražje nemške ure. Iz Frankfurta poročajo, da je zveza nemške industrije ur sklenila zvišati ceno za velike ure za 9%.

—g Industrijska produkcija Zjedninjenih držav znaša po baš objavljenih uradnih podatkih za 1923. leto 10.03 milijard dolarjev, napram 7.6 milijard prejšnjega leta. National Industrial Conference Board navaja dalje število delavcev, ki je znašalo 1923. leta 1.325.000. Prodnkacijska vrednost je v dveh letih narasla za 52%, število delavcev in nastavljenecv za 34%.

—g Angleška družba za finančno pomoč srednjeevropski industriji. Kakor poroča list »Times«, se ustanovi v kratkem večja družba z nalogo, da finančno podpre industrijo v Srednji Evropi. Imenovala se bo: Industrial Finance Investment Corporation. Prvotnega kapitala bo en milijon liber šterlingov.

—g Kanada se pridruži Zjedninjenim državam in sicer zgolj iz gospodarskih ozirov. Kanada se je dolgo časa postavljala s svojo neodvisnostjo, sedaj pa so se razmere tako razvile, da si želi dežela pridružiti k Uniji. Davkov je v Kanadi danes toliko, kakor ne kmalu drugje na svetu.

—g Z newyorškega finančnega trga poročajo, da skuša Avstrija na njem najeti posojilo 20 milijonov dolarjev.

To in ono.

Sreča.

Komaj mesec dni je tega, ko smo si stiskali roke in voščili »srečno« novo leto. Redki so bili med nami taki, ki bi jim nihče ne želel v novem letu sreče in blagostanja. Nekateri izgovore to običajno voščilo odkritosrčno in iskreno, drugi avtomatično, morebiti celo zlovoljno. Ali koliko je med nami takih, ki bi si bili na jasnem, kaj je podlaga sreče, kaj je prav za prav to, kar imenujemo sreča? In koliko jih je, ki kličejo navdušeno na glavo svojih dragih ta simbol ljudskega blaga, koliko rodiljev, ljubimcev itd. je imelo jasen pojem o tem, kaj želi svojim dragim? In koliko je bilo med njimi takih, ki so imeli pri teh vročih željah v mislih docela določene dobrine, v katerih so videli posebej svojo srečo? Slednjič se moramo vprašati, kdo je videl to srečo pravilno, a kdo je prošil usodo, naj podeli njegovemu sorodniku, prijatelju ali znanцу nekaj, kar mu prinese samo trpljenje in boleost?

Menimo, da bi nikomur ne škodilo, če bi se malo zamislil nad pravim temeljem resnične ljudske sreče. To je potrebno ne le za filozofsko poglabitev v življenske probleme, nego v prvi vrsti zato, ker bi mogel vsak poidelec na »način mnogo uspešnejše pripomoči k večji sreči svojih dragih, nego pa s puhlimi frazami in običajnimi čestitkami ob novem letu, za god, rojstni dan, jubilej itd. Kaj je prav za prav ljudska sreča in blagostanje? Ali je to nekaj določenega, nespremenljivega, za vse ljudi in čase enakega? Nikakor ne. Princip relativitete, ki je v naših časih na vseh poljih javnega življenja tako visoko šolan, velja žal tudi za ljudsko srečo. Kraljica srca, ki je bila še pred letom dni vrhunec sreče v očeh kavalirja J. je danes pozabljena, zavrnjena in zasmehovana. Ljubezen je uzasnila kakor sveča na njegovi nočni omarici, ko se je vrnil pozno zvečer od druge izvoljenke. Sreča je splavala po vodi. Za srečo nismo vsi enaki, sicer bi se tepli vsi za vsak košček sreče. In sreče prav za prav ni nič izven nas, nego čisto orehno spoštovanje vsakega poideca. Ta čut se lahko zbudi v človeku na najrazličnejše načine.

Kdaj se čutimo srečne? Kadarkoli prevladujejo v nas plemeniti čustva nad nizkotnimi. Kadarkoli imamo v sebi toliko moralne moči, da premagamo vsa slaba nagrenja in živalske strasti ter ustvarimo v svoji notranjosti harmonijo med človeškim dostojanstvom, med dušo in zunanij svetom, našim življenjem in delovanjem. Srečne se čutimo tudi takrat, kadar se zavedamo, da smo se oprostili strasti, da ne težimo za nobeno rizično mislijo ali dejanjem. Ali baš strasti so žal v človeškem življenju prvo čustvo, ki se pojavi že v zibelki, že pri novorojenčku. Slaba nagrenja nas spremejo, ko stajmo v življenje, spremljajo nas skozi

vse življenje do groba. Kdor si odkrito izpraša vst, mora priznati, da gaži do kolena po močvirju strasti in slabosti. Redki so oni, ki so se povzpeli nad nivo intelektualnega nekolično nad živalskim svetom stoječe mase. In komur se posreči premagati v sebi žival, kdor je zlomil okove nizkotnih instinktov, je na poti k resnični sreči, ki ni le v zunanjem bleku, v bogastvu in razkošnem življenju, nego v prvi vrsti in često edino v notranjem duševnem miru. Človek ima prijeten občutek, da je sit šele takrat, ko je že čutil, kaj se pravi biti lačen. Radost zdravja čutimo šele po prestani težki bolezni. Tako je tudi s srečo, ki jo predstavlja najvišja dobrina — mir, harmonija in neomadeževanost človeškega notranjega življenja.

Kako se pa zbudi v človeku strast, kako pride do tega, da prevladujejo v njem slaba nagrenja nad moralnimi vrtilami? Bodisi samo telesno, recimo fiziološko — če smo na ta ali oni način izgubili zdravje, če so naši živci razdraženi — ali pa samo duševno — psihično — s tem, da čutimo težnjo za nečim, da nečesa nimamo, da čutimo v sebi neko potrebo, ki ji ne moremo zadostiti. Strast je na pr. hrepenenje po dekletu X, po novih oblekah, po kinu, gledališču, baru itd., dokler vsega tega nimamo, dokler je želja neizpolnjena. Čim se pa želje izpolnijo, se strast takoj spremeni v občutek naslade, ki je prirojena, naravna tem bolj, čim bolj smo po dotičnem človeku ali predmetu hrepeneli. Čim več je torej neizpolnjenih želja, tem več je tudi strasti; in čim večja je možnost naslade, tem več prilike imamo čutiti se srečne, kar pa velja samo za slučaje, ko so naše želje izpolnjive. Ker je pa možnost zadostiti vsem potrebam in željam pri ogromni večini ljudi zelo omejena, je naravno, da je tem manj trenotkov, ko se čuti človek srečnega in tem več, ko se čuti nesrečnega, čim več ima dotični potrebi in želja, čim večkrat je v nevarnosti, da prevladajo v njem slaba nagrenja nad plemenitimi.

Če torej želimo ob novem letu svojim dragim ali pa samim sebi obilo sreče, se moramo vprašati, kako lahko največ prispevamo, da se te naše želje tudi uresničijo. Ne s tem, da jim naslikamo v vseh mogočih pisanih barvah to srečo, da napišemo dolgo tirado in nakopličimo kup običajnih fraz o prevladovanju plemenitih lastnosti nad nizkimi, novih zahtev in želja, o katerih niti mi, niti on ne ve, ali se bodo v novem letu sploh izpolnile, nego s tem, da pametno omejimo njegove in lastne potrebe, želje, nagrenja itd., da navajamo v skromnost sebe in svoje drage, da jih prepričamo, da sreča in njena velikost nikakor ni odvisna od množine izpolnjenih želja, temveč od razmerja med izpolnjenimi in neizpolnjenimi željami, od prevladovanja plemenitih lastnosti nad nizkotnimi strastmi in instinkti. Navadno je

neprimerno srečnejši oni, ki ima samo deset različnih želja, pa se mu jih izpolni samo šest, nego oni, ki jih ima šestdeset, pa zaman hrepeni, da bi se mu izpolnile ali pa si ustvari v svojem pretiranem pohlepu še sto novih.

Idealno bi bilo torej imeti čim manj želja, ki bi jim ne bilo težko ustreči. Ali temu ni tako. Kajti videli smo, da raste z naraščanjem števila potreb in želja v enaki meri tudi možnost naslade, izjvirajoče iz njihove zadovoljitve torej prilagoditve k sreči. Zato si ne smemo želeli vsako omejitev želja, ne vseh in ne vedno, nego samo pametno, smotreno omejitev. Dobro bi bilo zamisliti se tudi nad problemom, kaj je v tem slučaju pametno in smotreno. Če je pa ta omejitev pametna, smo na pravi poti k sreči. Zato si želimo medsebojno, da bi hodilo to pot čim več naših prijateljev in znancev! Seveda se moramo ravnati po tem pravilu v prvi vrsti tudi sami.

Strašen zločin v Beogradu.

Včeraj smo kratko poročali o krvavem dogodku, ki se je odigral v Takovski ulici št. 62 v Beogradu, kjer je delavec Radenko Petrović 22. januarja ubil svojo ženo in zakopal njeno truplo v stanovanju. V ponedeljek popoldne se je zglasil na policijski službenec Gostilničarske banke Živojin Arsenović, ki je izjavil, da ga je posetil zjutraj Radenko Petrović v pisanem stanju. Poklical je njegovo ženo ter ji v pisanosti priznal, da je 22. januarja umoril svojo ženo Milico. O tem da nihče ne ve. Na to je legel v posteljo in zaspal. Policija je odšla takoj v Arsenovićovo stanovanje, kjer je bil morilec aretiran. Ko so ga pripeljali na stražnico, je izjavil: Da, ubil, zadavil sem jo. Stisnil sem jo za vrat in... Žal mi je. Vem, da bom kažnovan. Vsega so krivi njeni sorodniki. Hotel sem končati tudi svoje življenje, toda... zaprite me. Ubil sem jo, ker me je obsedel bes.

Pri preiskavi so našli v njegovem ženo ostro britvo, s katero je menda nameraval izvršiti samomor. Sestra umorjene Milice Milosava je že dolgo prigovarjala nesrečni ženi, naj zapusti Petrovića, ter se omoži s nekim bogatim kavarnarjem. Ko je Milica usodnega dne obvestila o tem predlogu svojega moža, sta se zakonca spila. V prepiru je zagrabil Petrović ženo za vrat ter jo podrl na tla. Misleč, da je Milica sam onesveščena, jo je sunil z nogo in zakrilal: Vstani! Ali Milica se ni ganila. Tedaj jo je prijel za roko in opazil, da je mrtva. Ves prestrašen je zaklenil stanovanje in pobegnil z doma. Blodil je od prijatelja do prijatelja, bil je tudi na policijski in povsod je pravil, da ga je žena zapustila. Hotel je tako utajiti svoj zločin. Slednjič se je po dveh dneh pozno v noč vrnil domov z lopato. Izkopaval je jama in zakopal truplo umorjene žene. Na to je začel prodajati pohištvo in druge stvari, da bi ne prišle v roke sorodnikom, ker je hotel izvršiti samomor.

Na lice mesta v Takovski ulici je odšla komisija, ki je tiskajo odredila, da so truplo odkopali. Tudi morilec so pripeljali uklenjenega na kraj zločina. Jama je bila izkopana kraj vrat. Glava umorjene je bila obrnjena proti dvorišču. S težavo so odkopali truplo, ki je že gnilo. Obdukcija je ugotovila, da je bila Milica Petrović zadavljena.

• Car in lepota žene. Edmo ženske dajejo življenju vrednost; brez njih bi to grdo stvarstvo bilo neznosno. Ni lepšega, bogatejšega in finejšega tkiva kot je poit lepe žene... Žena suvereno obvladuje svet, premaga vse poteškoče in zanjo žrtvujemo in tvegamo vse. Žena je velika vzgojiteljica človeka. Uči ga ljubiti, vljudnih in diskretnih vrtil. Nekaterim kaže umetnost, kako se je treba dopasti, drugim zopet koristno umetnost, kako se ni treba dopasti. Pri ženi se učimo, da je družba zelo komplicirana in da živi v občutljivejšem redu kakor se običajno misli po političnih kavarnah. Žena nas končno uči, da so sanje in vera najmočnejše sile in da se ljudje ne ravnajo po razumu. — Anatole France. Žene se ne dele niti po rasah niti po kastah. Lepota, gracijoznost in ljubkost — to je njihova domovnica in krstni list. Prirojena finesa, instinkt za eleganco, lepota duha: to je edina njihova razlika, kar pa moti, da se devotko iz naroda lahko izenači z največjo damo. Gul de Manpassant.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSER.
Odgovorni urednik:
VLADIMIR KAPUS

Vsaka perica pere samo z »Zlatorog milom«!

Vsaka perica pere samo z »Zlatorog milom«!

Ed. Rice Burroughs:

„Tarzanov sin“

In nekaj trenutkov kasneje so se odpravili na pot.

Okoli poldneva je počasi se premikajočo karavano dohitel utrjeni in razpeteni pešec. Njegovi prijatelji so ga veselo pozdravljali in on jim je takoj pričel pripovedovati o vsem, kar je vedel o Hansonovih dejanjih in namenih, tako, da je Baynesovo spremstvo preje zaznalo o Hansonovi podlosti, kakor Morison sam. Ta pešec je bil namreč tisti, ki ga je Hanson prošlo noč ostavil samega sredi džungle.

Končno je tudi Morison Baynes bil točno poučen o vsem, kar je vedel ta črnc. Jasno je bilo, da je njega Malibini izbral samo kot dobrodošlo sredstvo, da se polasti Merieme. Kri je vzkipela v njem in tresel se je od jeze pri misli, kakšna usoda je po njegovi lastni krivdi zadela ubogo Merieme, ki jo je on na tako nepošten in nečasten način izvznil od doma.

Da je Hanson z njo imel pravzaprav iste namene, kakor on sam, to njegovega gneva ni prav nič zmanjševalo. Od početka niti pomislil ni na to, kaj je on sam z Meriemo nameraval; svojih namenov niti ni smatral za zločin. Radi tega vsa njegova jeza ni imela čustvenega značaja, marveč

je bila samo izraz razburjenja nad človekom, ki mu je na tako zvit način odvedel žrtev, ki jo je takorekoč že imel v svojih rokah.

»Ali ti je znano, kam je tvoj gospodar odšel,« je Baynes vprašal mladeniča.

»Da,« je odgovoril črnc. »Odšel je v svoje drugo taborišče, ki leži ob velikih reki v smeri proti zapadu.«

»Ali bi me mogel tja spremiti?« je dalje vprašal Baynes.

Mladenič je priklimal. Stutil je, da se more tudi njemu nuditi prilika, da se maščuje nad obsodanim tučcem, istočasno pa se more tudi ogniti jezi Velikega Bwana.

»Ali moreva midva sama priti v ono taborišče?« je vpraševal gospod Morison Baynes.

»Da, Bwana,« je junaško pritrldil mladenič.

Baynesu so bili Hansonovi načrti sedaj popolnoma jasni. Razumel je, zakaj je Hanson želel, da se severni oddelek njegovih nosačev pomakne kolikor mogoče najdalje proti severni meji od ozemlja Velikega Bwana. Medtem ko bi Veliki Bwana ta oddelek zasledoval, bi Hanson s svojim drugim oddelkom prišel že daleč na zapadno obal, kjer bi bil izven njegovega območja. Morison Baynes je hotel izrabiti to zvijačo evropskega pustolovca.

»Zberi svoje moštvo in pojdi z njimi kolikor mogoče hitro proti severu,« je ukazal svojemu vodniku, »jaz pa se vrnem in poskusim Velikega Bwana usmeriti proti zapadu.«

Na zabreklih ustnicah črnca se je poigral lahen nasmeh. Črnc je bil s tem ukazom popolnoma zadovoljen. Ni imel nikakega veselja predrediti se temu čudnemu belokožcu in hoditi z njim, ki je imel zlasti po noči večji strah, kakor črnči. Tudi ni nameraval ostati na tem prostoru in se izročiti milosti in nemilosti brezobzirnih bojnikov Velikega Bwana, proti katerim je gojil staro sovraštvo in krvno osveto. Radi tega ga je ukaz gospoda Morisona Baynesa zelo potolažil, ker je s tem imel izgovor, da je mogel uteci brezsrčnemu Švedu in tudi njegovemu moštvu, ki si je prav tako vroče želelo, da se znebi svojega nepriljubljenega poveljnika.

Vodja črncev je upal, da se mu vendar enkrat posreči srečno uteci proti severu. Poznal je end samo pot do svojega rodnega kraja, katero belokožcem ni nikdar izdal in ki je vodila preko kamenite pušcave, koder ni nihče hodil, ker ni nihče poznal skritih studencev, ki so se ob tej poti nahajali in bi vsakdo moral umreti od žeje. Zato je bilo tudi vsako zasledovanje njegove osebe po teh potih nemogoče. Po tej poti bi se mogel umačiti brez vsakih nevarnosti in težav Velikemu Bwanu in njegovim bojnikom.

Takoj je izvršil povelje gospoda Morisona Baynesa. Zbral je okoli sebe ostanke Malibinovih nosačev in jim obrazložil celoten načrt in odšel z njimi na pot proti severu.

Medtem pa je črni mladenič vodil gospoda Baynesa skozi divje pušcave proti jugozapadu.

Korak je bil vedno v bližini Hansonovega taborišča in neprestano opazoval Morisona Baynesa, dokler se niso nosači odpravili na pot. Bil je prepričan, da mladi Anglež hodi po napačnih potih in da v tej smeri nikdar ne sreča Merieme. Zato ga je zapustil in odšel na livado v puščavi, tja, kjer je nekdanj v naročju tujega mladeniča zagledal svoje drago dekle, po kateri je tako neizmerno hrepenel.

V Korakovem srcu je bila neizmerna radost radi tega, ker je ugotovil, da je Merieme še živa. Ta radost je bila tako velika, da v prvih trenutkih ni mogel biti niti ljubosumen. Toda polagoma so v njegovi notranjosti vstajale krvoločne, grozne, temne in strašne misli, tako strašne, da bi Morison Baynes pred njimi zatrepetal od groze.

Korak je dolgo in ves žalosno na robu džungle čakal na Meriemo, toda ona ni prišla. Toda namesto nje je prišel nekdo drugi. Bil je visok, široko plečat možki, oblečen v obleko iz surove svile, s širokim, slamatnim pokrivalom na glavi in spremljan od močne čete dobro oboroženih, miščastih in okretnih črnih bojnikov. Poteze v obrazu so mu bile ostre in trde in okoli ust in oči je bilo videti gube, ki so pričale o tem, da mož neizmerno trpi. Iz oči pa mu je žarel gnev in žar sovraštva.

Makulturni papir
à Din 6.— se prodaja v
upravi »Slovenskega Naroda«.

Kanditar

Izde za voditelja spretnega laboranta, ki je učen livač ter
dovinen pri čokoladi, desertih in specialitetah.
Ponudbe z navedbo plače je poslati na oglasni zavod »Schmika«
Novi Sad, Futoški put 2 pod šifro »LABORANT«. 299

Vabilo
na

XXXXIII. redni občni zbor

Kmetske posojilnice na Vrhniki

ki se vrši v ponedeljek, 16. svečana 1925 ob
3. popoldne v zadružni pisarni na Vrhniki.

Dnevni red:

1. Poročilo ravnateljstva,
2. Poročilo nadzorstva,
3. Sklepanje o razdelitvi dobička,
4. Volitev ravnateljstva in nadzorstva,
5. Čitanje revizijskega poročila,
6. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

ravnateljstvo.

19 let
priznane »Larcolin« pšile naj-
sigurnejše ozdravijo kapavico (Trip-
per) — Dobiva se po vseh lekar-
nah po 20 Din škatlja. Po pošti
razpošilja lekarna Blum,
Subotica. 15 L

RIBJE OLJE

pristno nerivoško
za oslabele otroke in odrasle
priporoča 153 T

lekarna dr. G. Piccoli
LJUBLJANA
Dunajska cesta

LES

velov, hrastov, žagani in
okrogel, za izvoz v Fran-
cijo, se kupi. Ponudbe v
slovenskem jeziku je nasloviti na:
M. Girard, commerce de bois
Tournon sur Rhone (Francija)

Prodaja se motor 322

18 k. s. za surovo olje, dinamo-
motor z voltmetrom za luč, vra-
tilo (vela) 10 m dolgo, fermenter
in ferment, stružnica za železo,
vrtilni stroj, vse za opogon mahlina
preša na vrteno (Sonderpresse)
in razno orodje. Gleda se lahko
od 9. do 11. in od 2. do 4. ure na
Cesti na Rožnik 29.

Oslabljenost živcev!

bled čnos, malokrvnost, pomani-
kanje energije, pronač telesnih
moči hitro o strani mnogoraz-
kušeni »NEOK ATOSIN«. Cni
za zavoj Din 60.— Razpošilja se
proti vnosu, naprej (s pismom)
ter Din 15.— za vpošiljalne stro-
ške. Ges. Hschalt f. chem. u. met-
allurg. Industriem, Wien XIII-2,
Wissgrillgasse 5. 158 T

Mali oglasi, ki služijo v
posredovalne in social-
ne namene občasno,
vsaka beseda 50 zar.
Najmanjši znesek Din 5.

MALI OGLASI

Zemlje, donosne
ter odlične stranske
skoge znanja, vsaka
beseda Din 1.—
Najmanjši znesek Din 10

Prodaja

Proda se dobro ohranjen
večji g-stilniški
štedilnik.

Naslov pove uprava »Slov.
Naroda«. 343

»Wanderer«
tusedežni avto najnovjšega
tipa, skoraj nov, se prodaja
proda. Naslov pod »WAN-
DERER-350« na upravo
Slov. Naroda.

Prodaja se

zelo poceni rabljena kom-
pletna spalna omra. Je iz
orohovega lesa. Naslov pove
uprava Slov. Naroda. 351

Dva kožuha,

kratka, modre barve —
ugodno naprodaj. — Na-
slov pove uprava »Slov.
Naroda«. 107

Službe

Knjigovodja,
zmožen tudi drugih pi-
sarniških del, se išče. —
Naslov pove uprava »Slov.
Naroda«. 348

Vrtnar

z večletno prakso, neoče-
njen, srednje starosti,
trezen in marljiv — išče
službe. Nastop takoj ali
15. — Ceni, ponudbe na
upravo »Slov. Naroda«
z označbo plače pod
»Vrtnar/347«.

Vevojenec

z majhno pokojnino želi
službe pri kakem indu-
strijskem podjetju. — Do-
brodošla vsaka služba. —
Ponudbe se prosijo pod »A.
B. C./331« na upravo »Slov.
Naroda«. 346

Učenca,

zdravega, z dobrimi spri-
čevali meščanske šole —
sprejme trgovec na Sta-
jerskem. Hrana in stanova-
novanje v hiši. — Ponud-
be pod »Dober računar
344« na upravo »Sloven-
skega Naroda«.

Kužin

Kože divjčin,

divjih in domačih zajcev,
lisic, kun, dihurjev, pol-
hov itd. kupuje po naj-
višjih cenah Peter Sem-
ko, Ljubljana Križevni-
ška ulica 7. 17 L

Kravnih jabuka

zdravih i čistih — trebam
jeden vagon. — Brzjav-
na ponudba na adresu:
Jan Student, Staro Pe-
trovselo, Slavonija. 346

Šolali

Trgovski lokal

na prometni cesti v Ljub-
ljani se išče za takoj ali
pozneje. — Ponudbe pod
»Prometna cesta/338« na
upravo »Slov. Naroda«.

Razno

Perje,

kokošje, račje in gosic.
puh, oddaja v ako mno-
žino po zmerni ceni —
trgovka E. Vojda, Cako-
vec 52 T

Trstje za strope

se dobi v ajceneje pri —
Anton S. cinerju, Ljubli-
na Jeranova ul. 13. 53 T

Perica

sprejme večje množine
perila na dom. Poizve se
lahko samo od 8. do 12.
ure. Naslov pove upra-
va »Slov. Naroda«. 342

Vsakovrstne

naslove
dobite pri »POSRT«
VALCU, Ljubljana Sv.
Petra cesta 23. 16 L

»Gor«

nov preiskovalni in edino
siguren lek proti kapav-
ici (tripe) i ter zastare-
lemu (koničnemu) tri-
perju ter vnetju mehura
ja. Za popolno ozdrave-
ljenje treba šest lončkov.
Vsak lonček z navodilom
stane 45 Din — Proizva-
ja in po pošti razpošilja
tudi na zdravniški prede-
pis lekarna Penić, Zavrce,
prešič, Hrvatska. 99 T

Sanatorium Dr. K. Szegeš

za odrasle i djecu. — Abbazia (Italija).

Dietno liječenje za debijanje i krepljenje. Prvorazredni zavod
za bolesne na srcu, na ovapnenju žila. — Promene (Stoff-
wechsel) za ženske i živčane bolesi. Djeca od 7 godina
primaju se i bez pratnje. 69 T

Za plesne toalete

priporoča damam okraske iz krzna v vseh
barvah 302

L. ROT, Gradišče 7.

Popolnoma varno naložite denar v

Ljubljansko posojilnico

v Ljubljani, Mestni trg šte. 6

ker ima že nad

10.000.000 Din jamstvene glavnice.

Vloge na hranilne knjižice in tekoči račun obrestuje

najugodnejše.

Stalne vloge z odpovednim rokom obrestuje po dogovoru.
Sprejema v likvidno fakture in celice terjatev. Poročila daje
le proti polni varnosti na vknjižbo in proti poročstvu.

Telefon šte. 9.

23 L

Telefon šte. 9.

Ustanovljena 1842.

Električni obrat.

Najstarejša plesarska in črkoslikarska tvrdica v Sloveniji

prevzema plesanje stavb, prihišva, II Črkoslikarstvo na steklo, zid, platno
centralni h. peči, šeleznih konstrukcij itd. les, pločevino itd.

Brata Eberl nasl. Martinc, Cerne & Comp., družba z o. z.
Ljubljana, Igriška ulica št. 6 (poleg dram. gledališča).

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znan-
cem pretužno vest, da je naša ljubljena soproga oziroma predobna mati

Franciška Korenčan

danes ob 15., previdena s tolažili sv. vere, po kratki bolezni preminila.
Pogreb drage pokojnice bo v četrtek ob 3. popoldne.

Vrhnika, dne 3. februarja 1925.

Žalujejoči ostali.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

ustanovljena 1900

LJUBLJANA — DUNAJSKA CESTA (v lastni hiš)

PODRUZNICE:

Brezice, Celje, Crnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad,
Ptuj, Sarajevo, Split, Trst, Agencija Legato.

Delniška glavnica Din 50.000.000—
Skupne rezerve nad Din 10.000.000—

Poštni ček. račun Ljubljana 10509
Brzjav. naslov: Banka Ljubljana
Tel. šte. 261, 413, 502, 503, 504

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoča dela